

שיחות שאחר ספורי-המעשיות

מעשה: אחד הלך מאביו והיה במדינות אחרות ימים רבים אצל אחרים, ולזמן בא לאביו והתפאר בעצמו שלמד שם אמנות גדול, לעשות מנורה התלויה, שקורין הענג-לייכטער, וצוה אביו להתאסף כל בעלי-אמניות הזה והוא יראה להם חכמתו בזה האמנות. וכן עשה אביו, וקבץ כל הבעלי-אמניות הזאת לראות גדלת הבן, מה שפעל בכל הימים האלו שהיה ביד אחרים. והבן הוציא מנורה אחת שעשה, והיתה מגנה מאד בעיני כלם, ואביו הלך אצלם ובקש מאתם שיגלו לו האמת, והכרחו להודיע לו האמת, שהיא מגנה מאד. והבן התפאר: הלא ראיתם חכמת אמנותי. והודיע לו אביו שלא נראה יפה בעיני כלם. השיב לו הבן: אדרבא. בזה הראיתי גדלתי, פי הראיתי לכלם חסרונם, פי בזאת המנורה

נחרי אפרסמון

שיחות שאחר ספורי המעשיות

מעשה: אחד הלך מאביו, והיה במדינות אחרות ימים רבים אצל אחרים, ולזמן בא לאביו, והתפאר בעצמו שלמד שם אמנות גדול, לעשות מנורה התלויה (שקורין הענג לייכטער), וצוה להתאסף כל בעלי אמניות הזה, והוא יראה להם חכמתו בזה האמנות, וכן עשה אביו, וקבץ כל הבעלי אמניות הזאת, לראות גדלת הבן, מה שפעל בכל הימים האלו שהיה ביד אחרים. והבן הוציא מנורה אחת שעשה, והיתה מגנה מאד בעיני כלם, ואביו הלך אצלם, ובקש מאתם שיגלו לו האמת, והכרחו להודיע לו האמת, שהיא מגנה מאד. והבן התפאר: הלא ראיתם חכמת אמנותי. והודיע לו אביו שלא נראה יפה בעיני כלם. השיב לו הבן: אדרבא, בזה הראיתי גדלתי, פי הראיתי לכלם חסרונם, פי בזאת המנורה נמצאים החסרונות של כל אחד

נמצאים החסרונות של כל אחד מהבעלי-אמנות הנמצאים כאן. הלא תראה שאצל זה מגנה חתיכה זו, אבל חתיכה אחרת יפה אצלו מאד, ואצל אחר להפך; אדרבא, זאת החתיכה, שהיא מגנה אצל חברו, היא יפה ונפלאה בעיניו, רק זאת החתיכה מגנה. וכן אצל כלם, מה שרע בעיני זה היא יפה בעיני חברו, וכן להפך. ועשיתי מנורה זאת מחסרונות לבדם, להראות לכלם שאין להם שלמות, ויש לכל אחד חסרון, כי מה שיפה בעיניו, הוא חסרון בעיני חברו, אבל באמת אני יכול לעשות כתיקוני.

נחרי אפרסמון

מהבעלי אמנות הנמצאים כאן, הלא תראה, שאצל זה מגנה חתיכה זו, אבל חתיכה אחרת יפה אצלו מאד, ואצל אחר להפך, אדרבא, זאת החתיכה שהיא מגנה אצל חברו, היא יפה ונפלאה בעיניו, רק זאת החתיכה מגנה, וכן אצל כלם, מה שרע בעיני זה, היא יפה בעיני חברו, וכן להפך, ועשיתי מנורה זאת מחסרונות לבדם, להראות לכלם שאין להם שלמות, ויש לכל אחד חסרון, כי מה שיפה בעיניו, הוא חסרון בעיני חברו, אבל באמת אני יכול לעשות כתיקוני. ספור זה מגלה את גדל הפלגת מעלת הצדיק האמת, שאומר תורה באפן כזה, שכל אחד יכול למצא את עצמו בדברי תורתו, ולא עוד אלא, שכל אחד מוצא ורואה את חסרונו בתוך דברי תורתו, ומשתדל לתקן את חסרונו על-ידי עצות הצדיק, כי תכף-ומיד שהוא מגלה את החסרון שיש באדם, כבר נותן לו תקון איך לתקן את חסרונו. אבל צריכים לקבל את דבריו בתמימות ובפשיטות כמו שהוא, ולהודות שיש לו את החסרון הזה שראה בדברי תורתו, כי הצדיק פותח את עיני האדם, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סז), והעקר להסתפל על עצמו, איך הוא אוהז בהד' יסודות שלו, ומה עליו לתקן. אבל האדם מחמת גאותו, קשה לו לקבל את דברי הצדיק, ולכן הוא לועג על דברי הצדיק, כי רואה את חסרונו, וכל אחד רואה את חסרונו, כי אין שני בני אדם שוין, ולכן יש לכל אחד חסרון אחר, ואם יסתפל בעין האמת בדברי הצדיק, אזי אף שיראה את חסרונו, יראה גם את תקונו שיכול לתקן, אבל הגאות של

האדם אינה נותנת לו להודות על חסרונו, ולכן לועג על דברי הצדיק, ונדמה לו שזה מגנה מאד, וכן כל אחד ואחד מוצא את חסרונו בדברי הצדיק, ולכן כל אחד לועג מדבר אחר, כי כל אחד מוצא את חסרונו ואת עוונותיו המגנים בתוך דברי הצדיק, ולכן כל אחד חולק על דבר אחר, עד שבְּעֵינֵי כָּלֶם דְּבָרֵי הַצַּדִּיק מְגַנִּים וְלוֹעְגִים עַל דְּבָרָיו, וְכַמוּכָא בְּדָבְרֵי רַבְּנֵי ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא), שְׁכָּל אֱלוֹ שְׁלוֹעְגִים עַל דְּבָרֵי הַצַּדִּיק, הוּא מַחֲמַת הַמוֹתְרוֹת וְהַעֲשָׂנִים סְרוּחִים שְׁעָלוּ לְמַחֵם וּמְסַבְּכִים אוֹתָם, שְׁזָה מַה שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (ערויבין כא): הַלוֹעֵג עַל דְּבָרֵי חֲכָמִים נִדוֹן בְּצוּאָה רוֹתַחַת, הֵינּוּ עוֹד בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ הַצּוּאָה עוֹלָה לוֹ בְּרֵאשׁוֹ; וְלִכְּנֵן כָּל מִי שְׁמַלְעִיג עַל דְּבָרֵי הַצַּדִּיק הַאֲמַת, הַמְּגַלָּה אֶת אֲמַתּוֹ מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אֶת עֲצָמוֹ וְחִסְרוֹנוֹ הוּא רוּאָה, כִּי הַצַּדִּיק הַאֲמַת הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, הוּא נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתוֹרָתוֹ נִאֲמַרְת בְּרוּח־הַקֹּדֶשׁ גְּבוּהָה מְאֹד, כִּי הוּא נִכְלָל בְּעֵצָם עֲצָמֵיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְנַעֲשֶׂה כְּעֵין רְאִי, וְלִכְּנֵן כָּל אֶחָד שְׁמַסְתַּפֵּל בְּרְאִי רוּאָה אֶת פְּרָצוּפוֹ, כְּמוֹ-כֵן כָּל מִי שְׁמַסְתַּפֵּל בְּדָבְרֵי הַצַּדִּיק הַאֲמַת עִם חֲכָמוֹת, אֶת פְּרָצוּפוֹ הַטְּמֵא הוּא רוּאָה, וְלִכְּנֵן הוּא לוֹעֵג וּמַתְּלוּצֵץ מִדְּבָרָיו. וְרוּאִים בְּחוּשׁ, שְׁכָּל אֶחָד לוֹעֵג מִדְּבָר אַחֵר, כִּי כָּל אֶחָד רוּאָה אֶת חִסְרוֹנוֹ, כִּי אֵין שְׁנֵי בְּנֵי אָדָם שִׁיְהִיָּה חִסְרוֹנָם שְׁוָה, כִּי בְּכָל אֶחָד יֵשׁ חִסְרוֹן אַחֵר, מַה שְׁאֵין בֶּן מִי שְׁמַסְתַּפֵּל בְּעֵין הַאֲמַת בְּדָבְרֵי הַצַּדִּיק הַאֲמַת, נוֹפֶלֶת עָלָיו שְׁפִלוּת, כְּמוּכָא בְּדָבְרֵי רַבְּנֵי ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עב), שְׁעַקֵּר הַגְּדֻלָּה שְׁמַקְבְּלִים מִהַצַּדִּיק הוּא שְׁפִלוּת, וְזֶה סִימָן שֶׁהוּא מְקַרֵּב אֶצֶל צַדִּיק גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, שִׁיְכוּל לְהַכְנִיס בּוֹ שְׁפִלוּת, וְאִזּוֹ הָאָדָם כְּשֵׁרוּאָה אֶת חִסְרוֹנוֹ הוּא רוּצָה לְתַקְּנוֹ, מַה שְׁאֵין בֶּן מִי שְׁלוֹעֵג עַל דְּבָרֵי הַצַּדִּיק, סִימָן שֶׁהוּא מְלֵא יִשׁוּת וְגֵאוּת, וְלִכְּנֵן הַכֵּל צָחוּק בְּעֵינָיו, וְעוֹד רוּאָה אֶת הַהֶפֶךְ, הֵינּוּ אֶת חִסְרוֹנוֹ הוּא רוּאָה בְּצַדִּיק וְלוֹעֵג מִמֶּנּוּ. וְזֶה שֶׁהַתְּפָאֵר הֵבֵן מְלֵךְ, שֶׁהוּא יְכוּל לַעֲשׂוֹת מְנוּרָה בְּאֲמָנוּת כְּזוֹ, שְׁכָּל אֶחָד יִמְצָא אֶת הַחִסְרוֹן שְׁלוֹ, כִּי הוּא זָכָה לְהַפְּלִל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלִכְּנֵן הוּא יְכוּל לַעֲשׂוֹת מְנוּרָה, שְׁתֵּהָא מְאִירָה בְּאוֹר גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, עַד שְׁכָּל אֶחָד יִמְצָא אֶת הַחִסְרוֹן שְׁלוֹ, וְאִם יִסְתַּפֵּל בְּעֵין הַאֲמַת, יוֹדֵה עַל הַאֲמַת שְׁזָה חִסְרוֹנוֹ, וְיִרְצָה לְתַקֵּן אֶת עֲצָמוֹ. וְלִכְּנֵן אָמַר רַבְּנֵי ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לא), שְׁגַם עַל דְּבָרֵי הַצַּדִּיק סוֹכֵב מַה שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יומא

אם היו יודעים כל החסרונות והנמנעים של הדבר, היו יודעים מהות הדבר, אף שלא ראו אותו מעולם.

נחרי אפרסמון

עב: זכה — נעשה לו סם חיים, לא זכה — נעשה לו סם המוות; הינו אלו שיש להם כסופין לתקן את עצמם, וכשמגלים את חסרונם, הם מודים על זה ורוצים תקון, הם מחפשים עצות בדברי הצדיק, איך לתקן את חסרונם. וזה 'זכה' — נעשה לו סם חיים, כי הוא רוצה לתקן את עצמו, מה שאין בן אלו שאין להם כסופין לתקן את עצמם, וכשמגלים את חסרונם, עוד מכחישים זאת בעזות מצח, ולועגים מדברי הצדיק ונעזותו, שזה 'לא זכה' — נעשה לו סם המוות. וזה רואים בחוש, כי אלו התמימים והישרים, שהצדיק מראה להם את חסרונם, תכף-ומיד מחפשים תקון, ומודים על חסרונם, ולכן הם מחיים את עצמם בדברי הצדיק, שהוא להם כמים קרים על גפם עיפה, סם חיים ממש, מה שאין בן אלו הלצים הנואפים, אף שהצדיק מראה להם את חסרונם, תכף-ומיד מהפכים את הקערה על פיה, וחולקים על ספרי הצדיק, ובוזים ומבזים אותם, עד שיש שקורעין אותם, רחמנא לישזבן, וכבר אמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות צדיק, סימן קסג): הנואפים לרב הם מתנגדים על הצדיקים; כי נואף אינו יכול לסבל כשמגלים את פרוצופו; ולכן אם תראה, שאחד מתלוצץ ומדבר על צדיק הדבוק בו יתברך, ולועג על ספרים המגלים את אמתת מציאותו יתברך, בגלוי רב ונפלא מאד, תכף-ומיד תדע שהנה זה נואף עומד לפניה, וצריכים לברח ממנו, אשר הכל פיו יכול להזיק לה, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן מג): הדבורים של הרשע מולידים נאוף בהשומע את דבריו; כי כשהרשע מדבר, הוא מוציא מפיו הבלים, אוררים ארסיים של נאוף, והשומע ממנו הדבורים, ונושם נשימות, מכניס בגופו אלו האוררים. ולכן צריכים לברח מאלו שמדברים נגד הצדיק].

אם היו יודעים כל החסרונות והנמנעים של הדבר, היו יודעים מהות הדבר, אף שלא ראו אותו מעולם; כי באמת אחר ישוב דעת אמת, כשזוכה האדם לישוב דעתו אחר תכלית הנצחית, שההכרח לצאת מזה העולם, אז

הִיָּה יוֹדֵעַ אֶת הַחֲסוּרוֹנוֹת שֶׁל כָּל דָּבָר, וְהִיָּה יוֹדֵעַ גַּם אִיךָ לְמַנֵּעַ אֶת עֲצָמוֹ לֹא לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ הַדָּבָר, כִּי הֵיוּ יוֹדְעִים מֵהוֹת הַדָּבָר, אֶף-עַל-פִּי שֶׁלֹּא רָאָה אֶת הַדָּבָר מֵעוֹלָם, וַיִּכְעֶז שְׁאֵמֵר רַבְּנֵי ז"ל (שיחות-הַר"ן, סימן פג) בְּעֵינֵי הַיְרָאוֹת וְהַפְּחָדִים שְׁאֵדָם מִתִּירָא וּמִתְפַּחַד עַל-פִּי-הָרֵב מִכְּמָה דְּבָרִים, אוּ מִבְּנֵי אָדָם שְׂאִינָם יְכוּלִים לְהִזִּיק לוֹ כָּלֵל, וְהַדָּבָר נִרְאָה שָׂרָק בְּסוֹף כְּשֶׁהָאָדָם נִסְתַּלַּק וְשׁוֹכֵב עַל הָאָרֶץ וְרַגְלָיו אֶל הַדֶּלֶת, אִזּוּ יִהְיֶה לוֹ יִשׁוּב הַדְּעַת בְּאַמְתָּ, וַיִּסְתַּכַּל עַל עֲצָמוֹ וַיִּרְאָה הָאֲמָתָּ, שֶׁכָּל הַיְרָאוֹת וְהַפְּחָדִים שֶׁהִיָּה מִתִּירָא מֵאִיזָה בְּנֵי אָדָם שְׁעָמְדוֹ כִּנְגִדוֹ, הִיָּה הַכֹּל שְׁטוֹת וְהֶבֶל, וּבַחֲנָם הֵיוּ לוֹ יְרָאוֹת וּפְחָדִים מֵהֶם, כִּי מָה יַעֲשֶׂה לוֹ אָדָם? ! וְכֵן לְעֵינֵי הַתְּאוּרוֹת, כִּי אִזּוּ יִרְאָה הַיֵּטֵב, אֲשֶׁר בַּחֲנָם כָּלָה בְּהֶבֶל יָמָיו וּבִשְׂטִיּוֹת וּבִלְבוּלִים כְּאֵלוֹ, וּמִי הַכְרִיחַ אוֹתוֹ לָזֶה וְכוּ? ! כִּי רַק אִזּוּ יִרְאָה הָאֲמָתָּ הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב. וּבְאַמְתָּ יֵשׁ בְּזֶה דְּבָרִים בְּגוֹ, כִּי יֵשׁ דְּבָר אֶצֶל הָאָדָם, שְׁמֵאוֹתוֹ הַדָּבָר הוּא מִתִּירָא וּמִתְפַּחַד מִמִּינֵי הַפְּחָדִים שֶׁהוּא מִתְפַּחַד מֵהֶם, וְאֶף-עַל-פִּי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ בְּדַעְתּוֹ בְּבִירוֹר חֲזָק, שְׁאוֹתוֹ הַעֵינֵן שֶׁהוּא מִתְפַּחַד מִמֶּנּוּ, אִינּוֹ יְכוּל לַעֲשׂוֹת לוֹ כָּלֵל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ לוֹ פַּחַד גָּדוֹל מְאֹד מִמֶּנּוּ, כִּי אוֹתוֹ הַדָּבָר שִׁישׁ אֶצֶל הָאָדָם, הוּא מִתְפַּחַד, כְּמוֹ שְׁאֵנוּ רוֹאִין, שְׁנִמְצָאִים כְּמָה בְּנֵי-אָדָם, שֶׁהֵם פְּחָדָנִים גְּדוֹלִים, שִׁישׁ לָהֶם פְּחָדִים שֶׁל שְׁטוֹת, וְהֵם בְּעֵצְמָן יוֹדְעִים שֶׁזֶה הַדָּבָר אִינּוֹ כְּלוּם, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הֵם מִתְפַּחְדִּים מְאֹד, וְכֵן אָנוּ רוֹאִים שֶׁכְּשֶׁמִּפְחִידִין אֶת הָאָדָם מֵאַחֲרָיו, שְׁבָאִין עָלָיו מֵאַחֲרָיו פְּתָאֵם בְּבִהְלָה בְּקוֹל פַּחַד, אִזּוּ הוּא תַּכְף מִתְפַּחַד מְאֹד, קָדָם שֶׁמִּתְחִיל הַדָּבָר לִפְנֵס בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, שְׁעֵדִין אִינּוֹ יוֹדֵעַ כָּלֵל שׁוּם דְּבָר, כִּי בָּאוּ עָלָיו פְּתָאֵם מֵאַחֲרָיו, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא מִתְפַּחַד תַּכְף-וּמִיד קָדָם שֶׁהִתְחִיל הַדְּעַת לִידַע מֵעֵינֵן הַפַּחַד, וּמֵאַחַר שְׁעֵדִין לֹא הִתְחִיל דְּבַר הַפַּחַד לִפְנֵס בְּהַדְּעַת כָּלֵל, אִם כֵּן אִיךָ שִׁיךָ לְהַתְפַּחַד? ! אִךְ בְּאַמְתָּ עֵקֶר הַפַּחַד שֶׁל הָאָדָם הוּא, שִׁישׁ דְּבָר אֶצֶל הָאָדָם, שְׁמֵאוֹתוֹ הַדָּבָר הוּא מִתְפַּחַד, וְכֵן בְּעֵינֵי הַתְּאוּרוֹת, הוּא גַּם-כֵּן כְּךָ מִמֶּשׁ, שְׁאֶף-עַל-פִּי שֶׁהָאָדָם יוֹדֵעַ, שֶׁהַתְּאוּה הַזֹּאת הִיא שְׁטוֹת וְהֶבֶל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ דְּבָר אֶצֶל הָאָדָם, שֶׁהוּא מִתְּאוּה הַתְּאוּה, אֶף-עַל-פִּי שֶׁהָאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁהוּא הֶבֶל גְּמוֹר, וְעַל-כֵּן בְּוֹדָאִי אִם הָאָדָם יִישַׁב עֲצָמוֹ הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב, בְּנִקֵּל יוּכַל לְסַלֵּק מִמֶּנּוּ כָּל הַיְרָאוֹת וְהַפְּחָדִים וְכֵן כָּל הַתְּאוּרוֹת, מֵאַחַר שִׁיּוֹדֵעַ שְׁבָאֲמָתָּ אִינָם כְּלוּם, רַק שִׁישׁ דְּבָר אֶצֶלוֹ שֶׁהוּא מִתִּירָא וּמִתְּאוּה, וְעַל-כֵּן בְּנִקֵּל יוּכַל לְשַׁבֵּר וּלְסַלֵּק הַכֹּל, כִּי הָאָדָם הוּא בְּעַל בְּחִירָה, וּבְנִקֵּל

גְּדוּלִים מַעֲשֵׂי ה'. אֵין אָדָם דּוֹמָה לְחֵבְרוֹ, וְכָל הַצּוּרוֹת הָיוּ בְּאָדָם
הֶרְאִשׁוֹן, הֵינּוּ בְּתַבַּת "אָדָם" לְבַד, הָיוּ נִכְלָלִין כָּל הַצּוּרוֹת
הַלְלוּ, וְכֵן בְּשָׂר דְּבָרִים. כָּל הַמְּאֹרוֹת הָיוּ נִכְלָלִין בְּתַבַּת אֹר לְבַד.
וְכֵן כָּלֵם, הֵינּוּ כָּל מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית. וְאֶפְלוּ הָעֲלִין שֶׁל הָאֵילָן אֵין
אֶחָד דּוֹמָה לְחֵבְרוֹ וְכוּ'.

נְחָרִי אֶפְרָסִמוֹן

יֻכַּל לְהַרְגִיל דַּעְתּוֹ לְסַלֵּק מִמֶּנּוּ אוֹתוֹ הַדְּבָר שֶׁמִּמֶּנּוּ בָּאִים כָּל הַפְּחָדִים שֶׁלוֹ
וְכָל הַתְּאֹוֹת.

גְּדוּלִים מַעֲשֵׂי הַשֵּׁם, אֵין אָדָם דּוֹמָה לְחֵבְרוֹ, וְכָל הַצּוּרוֹת הָיוּ בְּאָדָם
הֶרְאִשׁוֹן, הֵינּוּ בְּתַבַּת "אָדָם" לְבַד, הָיוּ נִכְלָלִין כָּל הַצּוּרוֹת הַלְלוּ, וְכֵן בְּשָׂר
דְּבָרִים, כָּל הַמְּאֹרוֹת הָיוּ נִכְלָלִין בְּתַבַּת "אֹר" לְבַד, וְכֵן כָּלֵם, הֵינּוּ כָּל
מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, וְאֶפְלוּ הָעֲלִין שֶׁל הָאֵילָן, אֵין אֶחָד דּוֹמָה לְחֵבְרוֹ וְכוּ'; עֵין
סֵפֶר הַמִּדּוֹת (אוֹת דַּעַת, חֶלֶק ב', סִימָן א'): דַּע, כִּי לְכָל הָעוֹלָמוֹת וְלְכָל נִבְרָא יֵשׁ
לוֹ קוּמָה מִיַּחַד וּבְנִיָּן מִיַּחַד. לְמַשָּׁל מִיֵּן הָאֲרִיָּה קוּמָתוֹ נִבְדָּל מִמִּין הַצֶּאֱנָן,
הֵן בְּכַחוֹ וְהֵן בְּבִנְיָן אֵיבְרִיו וְהֵן בְּקוּלוֹ, וְכֵן בְּמִין הָאֲרִיָּה בְּעֶצְמוֹ יֵשׁ הַבְּדָל
בֵּין כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְכֵן בְּכָל הַנִּבְרָאִים, הַהִבְדָּלִים הֵן כָּלֵם רְמוּזִים בְּתַמוּנַת
הָאוֹתִיוֹת וּבְצֻרֹפֵיהֶם. וְהַזֹּכָה לְהִבִּין אֶת הַתּוֹרָה, יֻכַּל לְהִבִּין רְמִיזוֹת כָּל
הַהִבְדָּלִים שֶׁבֵּין כָּל הַנִּבְרָאִים, וְגַם יַדַּע הַתְּאֻחְדוּתָם, הֵינּוּ רֵאשִׁיתָם וְתַכְלִיתָם,
כִּי בְּרָאשִׁית וּבְתַכְלִית הֵם בְּאַחַדוֹת בְּלִי הַבְּדָל, עֵין שֵׁם. וְעֵין שִׁיחוֹת הַר"ן
(סִימָן שו'), שֶׁכְּתֹב מוֹהֲרַנ"ף ו"ל עַל זֶה, נִרְאֶה לִי שֶׁזֶהוּ עֲנִין הַשִּׁיחָה שֶׁשְׂמַעְתִּי
מִפִּיו הַקָּדוֹשׁ קֹדֶם שְׁבַת חֲנֻכָּה תַקס"ה, מַעֲנִין הַבְּרִיּוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, שֶׁכָּל
הַתְּמוּנוֹת וְהַצּוּרוֹת שֶׁל כָּל בְּנֵי-אָדָם, כָּלֵם נִכְלָלִים בְּתַבַּת אָדָם הַנֶּאֱמָר
בַּתּוֹרָה: "נַעֲשֵׂה אָדָם" (בְּרָאשִׁית א, כו), כִּי בְּזוֹ הַתְּבָה "אָדָם" שֶׁאָמַר הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ "נַעֲשֵׂה אָדָם", בְּתַבָּה זֹאת בְּעֶצְמָה נִכְלָלִים כָּל מֵינֵי הַתְּמוּנוֹת שֶׁל כָּל
בְּנֵי אָדָם שֶׁבְּעוֹלָם, וְכֵן תַּבַּת בְּהֵמָה וְחִיָּה וְכוּ' הַנֶּאֱמָר בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, בְּזוֹ
הַתְּבָה גַם-כֵּן נִכְלָלוֹת כָּל הַתְּמוּנוֹת שֶׁל כָּל בְּהֵמָה וְחִיָּה, וְכֵן שָׂר הַנִּבְרָאִים.

והאָרִיף בְּעֵינָיו זֶה הַרְבֵּה מְאֹד, וְאָמַר אִז שְׁיֵשׁ חֲכָמוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם
שְׁיִכּוּלִים לַחַיּוֹת עִם הַחֲכָמוֹת לְבַד, בְּלִי שׁוּם אֲכִילָה וְשִׁתְיָה.
וְהָאָרִיף אִז בְּשִׂיחָה נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה.

לְעֵנָן שֶׁהָיוּ מְסַפְּרִים מֵאַחַד, שֶׁהָיָה אִז בְּכַרְךָ גְּדוֹל שֶׁל עִירוֹת
הָעֶבְרִיִּים, וְנִתְעַכֵּב שֵׁם הַרְבֵּה, מַחֲמַת שְׁנֵדָמָה לוֹ בְּכָל פַּעַם
שֶׁעָכְשׁוּ יַפְעַל, וְכֵן בְּכָל פַּעַם, עַד שֶׁנִּתְעַכֵּב הַרְבֵּה שֵׁם. וְאָמַר שֶׁכֵּן
הַדְרֵךְ, כְּשֶׁבָּאִין לְמִקּוֹמוֹת כָּאלוֹ, שְׁנֵדָמָה בְּכָל פַּעַם: עֵתָה אֶפְעַל,
עֵתָה אֶפְעַל וְכו' וְכו'. וְסִפֵּר מֵעֲשֵׂה:

שֶׁהָיָה אִישׁ אֶחָד, שֶׁלֹּא הָאָמִין בְּמָה שְׁאוּמְרִים הָעוֹלָם, שְׁיֵשׁ לְצִים
מִסְטֵרָא-אַחְרָא, שְׁבָאִים לְפַעְמִים וּמְטַעִין בְּנֵי-אָדָם, כְּמוֹ
שְׁאַרְע פְּמָה פְּעַמִּים, וְהוּא לֹא הָאָמִין בְּזֶה. פַּעַם אַחַת בְּלִילָה בָּא
אֶצְלוֹ לֶץ אֶחָד וְקִרְאוּ אֶל הַחוּץ שְׁיֵצֵא, וַיֵּצֵא לַחוּץ וְהִרְאָה לוֹ הַלֶּץ
שְׁיֵשׁ לוֹ סוּס נָאָה לְמִפְּרֹ. וַיִּרְא וְהִנֵּה הוּא סוּס נָאָה מְאֹד, וְשָׁאָלוּ:
כְּמָה אַתָּה רוֹצֵה. הַשִּׁיב הַלֶּץ: אַרְבַּעָה אֲדוּמִים. וְרָאָה שֶׁהוּא שׁוֹה

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

וְהָאָרִיף בְּעֵינָיו זֶה הַרְבֵּה מְאֹד, וְאָמַר אִז, שְׁיֵשׁ חֲכָמוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם,
שְׁיִכּוּלִים לַחַיּוֹת עִם הַחֲכָמוֹת לְבַד, בְּלִי שׁוּם אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, וְהָאָרִיף אִז
בְּשִׂיחָה נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה. (וְלֹא זְכִינוּ לְכַתְּבָהּ).

לְעֵנָן שֶׁהָיוּ מְסַפְּרִים מֵאַחַד, שֶׁהָיָה אִז בְּכַרְךָ גְּדוֹל שֶׁל עִירוֹת הָעוֹבְדֵי
כּוֹכָבִים, וְנִתְעַכֵּב שֵׁם הַרְבֵּה, מַחֲמַת שְׁנֵדָמָה לוֹ בְּכָל פַּעַם, שֶׁעָכְשׁוּ יַפְעַל וְכֵן
בְּכָל פַּעַם, עַד שֶׁנִּתְעַכֵּב הַרְבֵּה שֵׁם וְאָמַר, שֶׁכֵּן הַדְרֵךְ כְּשֶׁבָּאִין לְמִקּוֹמוֹת
כָּאלוֹ, שְׁנֵדָמָה בְּכָל פַּעַם — עֵתָה אֶפְעַל עֵתָה אֶפְעַל וְכו' וְכו', וְסִפֵּר מֵעֲשֵׂה,
שֶׁהָיָה אִישׁ אֶחָד שֶׁלֹּא הָאָמִין בְּמָה שְׁאוּמְרִים הָעוֹלָם, שְׁיֵשׁ לְצִים מִסְטֵרָא
אַחְרָא, שְׁבָאִים לְפַעְמִים וּמְטַעִין בְּנֵי אָדָם, כְּמוֹ שְׁאַרְע פְּמָה פְּעַמִּים, וְהוּא
לֹא הָאָמִין בְּזֶה. פַּעַם אַחַת בְּלִילָה בָּא אֶצְלוֹ לֶץ אֶחָד, וְקִרְאוּ אֶל הַחוּץ שְׁיֵצֵא,
וַיֵּצֵא לַחוּץ, וְהִרְאָה לוֹ הַלֶּץ, שְׁיֵשׁ לוֹ סוּס נָאָה לְמִפְּרֹ, וַיִּרְא וְהִנֵּה הוּא סוּס
נָאָה מְאֹד. וְשָׁאָלוּ: כְּמָה אַתָּה רוֹצֵה? הַשִּׁיב הַלֶּץ: אַרְבַּעָה אֲדוּמִים, וְרָאָה

בשפי שמונה אדומים, כי הוא סוס מבחר וטוב מאד, וקנה אצלו הסוס בעד ארבעה אדומים, והיה אצלו מציאה גדולה. למחר הוציא הסוס למכור, ועמדו על המקח, ורצו לתן לו איזה סף. אמר: מסתמא אם נותנין לי סף פזה הוא שנה כפלים, ולא נתרצה. והולך הסוס להלן, ורצו לתן לו גם כפלים כרצונו. אמר: מסתמא שנה יותר כפלים מזה הסף. וכן הולך הסוס להלן, עד שגכנס סף מכירת הסוס לאלפים, ולא נתרצה עם אחד למכרו, כי כל מה שרצו לתן לו אמר: מסתמא שנה יותר בכפלים, עד שלא נמצא מי שיקחהו, רק המלך. והוליכו להמלך ורצה לתן לו המלך סף עצום, כי הסוס הוטב מאד מאד בעיני כל, ולא נתרצה עם המלך גם כן, כי אמר: מסתמא שנה יותר, עד שגם המלך לא קנה הסוס. והלך מהמלך עם הסוס להשקותו, והיה שם פלומפ (משאבה), שמשם משקין, וקפץ הסוס לתוך הפלומפ ונתעלם ואיננו. (הינו שגדמה לו כף, כי היה מעשה לצים כל הענין של הסוס.) וצעק מאד על זה, ונתקבצו אליו

נחרי אפרסמון

שהוא שנה בשפי שמונה אדומים, כי הוא סוס מבחר וטוב מאד. וקנה אצלו הסוס בעד ארבעה אדומים, והיה אצלו מציאה גדולה. למחר הוציא הסוס למכור, ועמדו על המקח, ורצו לתן לו איזה סף, אמר מסתמא אם נותנין לי סף פזה, הוא שנה כפלים, ולא נתרצה, והולך הסוס להלן, ורצו לתן לו גם כפלים כרצונו, אמר מסתמא שנה יותר כפלים מזה הסף, וכן הולך הסוס להלן, עד שגכנס סף מכירת הסוס לאלפים, ולא נתרצה עם אחד למכרו, כי כל מה שרצו לתן לו, אמר: מסתמא שנה יותר בכפלים, עד שלא נמצא מי שיקחהו, רק המלך, והוליכו להמלך, ורצה לתן לו המלך סף עצום, כי הסוס הוטב מאד מאד בעיני כל, ולא נתרצה עם המלך גם כן, כי אמר: מסתמא שנה יותר, עד שגם המלך לא קנה הסוס, והלך מהמלך עם הסוס להשקותו, והיה שם פלומפ (משאבה), שמשם משקין, וקפץ הסוס לתוך הפלומפ, ונתעלם ואיננו (הינו שגדמה לו כף, כי היה מעשה לצים כל הענין של הסוס), וצעק מאד על זה, ונתקבצו אליו בני העולם לקול זעקתו, ושאלו אותו:

בני-העולם לקול זעקתו, ושאלו אותו: מה אתה צועק. השיב שהסוס שלו קפץ לתוך הפלומפ. והכו אותו הכה ופצוע, כי נדמה למשגע, כי נקב הפלומפ צר מאד, ואיך אפשר שיקפץ הסוס לשם. וראה שמפין אותו והוא נראה כמשגע, ורצה לילך משם. בתוך שרצה לילך משם, והנה הסוס מתחיל להושיט ראשו מתוך הפלומפ, והתחיל לצעק שנית: אהה! אהה! מחמת שנדמה לו שיש שם סוסו. ונתקבצו שוב אצלו בני-העולם, והכו אותו שנית, כי הוא משגע כנ"ל, ורצה שוב לילך משם. פיון שרצה לילך, והנה מושיט שוב הסוס את ראשו מן הפלומפ, והתחיל לצעק עוד כנ"ל, ונתקבצו שוב אליו והכוהו כנ"ל.

כך הסטרא-אחרא מטעה את האדם בכל פעם על לא דבר בשקר גמור שאין בו ממש, והוא נסת אחריה והולך אחריה, ונדמה לו בכל פעם שירויה יותר וימלא תאותו יותר, ורץ אחריהם כמה

נחרי אפרסמון

מה אתה צועק? השיב, שהסוס שלו קפץ לתוך הפלומפ, והכו אותו הכה ופצוע, כי נדמה למשגע, כי נקב הפלומפ צר מאד, ואיך אפשר שיקפץ הסוס לשם?! וראה שמפין אותו, והוא נראה כמשגע, ורצה לילך משם, בתוך שרצה לילך משם, והנה הסוס מתחיל להושיט ראשו מתוך הפלומפ, והתחיל לצעק שנית: אהה! אהה! מחמת שנדמה לו, שיש שם סוסו, ונתקבצו שוב אצלו בני העולם, והכו אותו שנית, כי הוא משגע כנ"ל, ורצה שוב לילך משם, פיון שרצה לילך, והנה מושיט שוב הסוס את ראשו מן הפלומפ, והתחיל לצעק עוד כנ"ל, ונתקבצו שוב אליו והכוהו כנ"ל.

כך הסטרא אחרא מטעה את האדם בכל פעם על לא דבר בשקר גמור שאין בו ממש, והוא נסת אחריה, והולך אחריה, ונדמה לו בכל פעם שירויה יותר וימלא תאותו יותר, ורץ אחריהם כמה עתים, ופתאם נתעלמו,

עתים, ופתאום נתעלמו, ובורחים ומסתלקים ממנו כל התאוות, כֹּאֲשֶׁר מִזְדַּמֵּן לִפְעָמִים, שֶׁהַתְּאוֹת מִסְתַּלְקִים קָצַת, וְכֹאֲשֶׁר הָאָדָם רוֹצֵה לִפְרֹד מֵהֶם, אֲזִי חוֹזְרִים וּמוֹשִׁיטִים רֵאשָׁם, וְהוּא חוֹזֵר וְרוֹדֵף אַחֲרֵיהֶם, וְכֵן מִתְּנַהֵג לְהֵלֵן, שֶׁתִּכְפֶּה שְׂמוֹשִׁיטִים רֵאשָׁם הוּא חוֹזֵר לְרֹדֵף אַחֲרֵיהֶם. (ולא באר הענין יותר, והבן היטב).

נחרי אפרסמון

ובורחים ומסתלקים ממנו כל התאוות כֹּאֲשֶׁר מִזְדַּמֵּן לִפְעָמִים, שֶׁהַתְּאוֹת מִסְתַּלְקִים קָצַת, וְכֹאֲשֶׁר הָאָדָם רוֹצֵה לִפְרֹד מֵהֶם, אֲזִי חוֹזְרִים וּמוֹשִׁיטִים רֵאשָׁם, וְהוּא חוֹזֵר וְרוֹדֵף אַחֲרֵיהֶם, וְכֵן מִתְּנַהֵג לְהֵלֵן, שֶׁתִּכְפֶּה שְׂמוֹשִׁיטִים רֵאשָׁם, הוּא חוֹזֵר לְרֹדֵף אַחֲרֵיהֶם, (ולא באר הענין יותר, והבן היטב); דָּבָר זֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ, מִי שֶׁאִינוּ דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַל־יְדֵי־זֶה כַּח הַמְדָּמָה מִתְּגַבֵּר עָלָיו מֵאֵד מֵאֵד, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כה), פִּי צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהוֹצִיא אֶת עֲצָמוֹ מִהַמְדָּמָה, וְלַעֲלוֹת אֶל הַשָּׁכֵל, וְכִשְׁנַמְשֵׁף אַחַר הַמְדָּמָה זֶה בְּחִינַת שְׂרִירוֹת לֵב, שֶׁהוֹלֵךְ אַחַר הַמְדָּמָה שֶׁל הַלֵּב, כִּי כַּח הַבְּהֵמִיּוֹת מִתְּגַבֵּר עָלָיו מֵאֵד, וְכָל אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם מִתְּגַבֵּר וּמִתְפַּשֵּׁט עָלָיו כַּח הַמְדָּמָה, שֶׁהוּא רוּחַ הַבְּהֵמִיּוֹת עָלָיו, וְהוֹרֶסֶת לוֹ אֶת כָּל הַחַיִּים, כְּגוֹן: אַחַד שְׁנַמְשֵׁף אַחַר תְּאוֹת נְאוּף, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, שֶׁהִיא תְּאוֹה מְגַנָּה מֵאֵד, שְׂמִי שְׂמִכְנִים אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה, קָשָׁה לוֹ מֵאֵד לְהַפְרֹד מִהַקְּלָפָה הַזֹּאת, עַד שֶׁהוּא מִכְרָח לְהַסְתַּפֵּל עַל כָּל אִשָּׁה הַעוֹבֶרֶת בְּרַחוּב, וְכֵן הוּא מִכְרָח לְהַסְתַּפֵּל עַל כָּל תְּמוֹנוֹת תוֹעֵבָה שֶׁרַק נִמְצְאוֹת, וְכָל־כֶּף נִכְנָס בְּזֶה, עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ זֶה מִמֶּשׁ, וְכָכֵל שֶׁנִּדְבַק בְּזֶה־מָה וּבִלְכָלוֹף הַזֶּה, כֵּן קָשָׁה לוֹ לְצַאת מִזֶּה, וְאִף שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁהוּא רוֹאֵה אֶת הַשְּׂקוּץ, תְּעוּבָה, זֵהוּם, עֵרִם וְכוּ', אֲבָל לְבִסוּף לֹא יוֹצֵא לוֹ מִזֶּה כָּלוּם, כִּי אַחַר שֶׁהַסְתַּפֵּל עַל כָּל הַזָּבֵל וְהַזֵּה־מָה וְהַלְכָלוֹף, מֵה יֵשׁ לוֹ בְּיָדוֹ?! אֵין זֶה אֶלָּא שְׂמֵאבֵד אֶת הַבוֹשָׁה, וְכִשְׁבִּנִי־אָדָם צוֹעֲקִים עָלָיו שֶׁהוּא מִשְׁגָּע — אִיךָ אַתָּה לֹא מִתְּבַיֵּשׁ לְהַסְתַּפֵּל עַל דְּבָרִים מִתְּעֵבִים?! הַהֲכֵרַח לוֹ לְלַכֵּת מִשָּׁם, כִּי הוּא מִתְּבַיֵּשׁ, וְכִשְׂרַק הוֹלֵךְ וְנִתְרַחַק מִשָּׁם, פִּתְאֹם עוֹד פֶּעַם נִרְאֶה לִפְנֵי עֵינָיו דְּמוֹת שֶׁל אִשָּׁה אַחֲרֵת, אוֹ תְּמוֹנוֹת תוֹעֵבָה אַחֲרוֹת, וְהוּא מִמֶּשׁ מִשְׁגָּע, וְצָרִיךְ לְהַסְתַּפֵּל עָלֶיהָ, שֶׁזֶה מֵה שְׁנֹאֲמֵר בְּתוֹכָהּ (דְּבָרִים

כח, לד): "וְהָיִיתׁ מְשַׁעַע מִמְּרֹאֵה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה", כי מי שִׁמְרָגִיל אֶת עֲצָמוֹ בְּקִלְפָה וְזֶהְמָה זֹו, הוּא נֶעֱשֶׂה מִמֶּשׁ מְשַׁעַע, וְהוּא מוֹכֵן לְקִנּוּת אֶת הַתְּאֻוֹת בְּהִרְבֵּה כֶּסֶף, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, מְרַב שְׁגִיוֹנוֹ שְׁנִכְנַס בּוֹ, וּכְשֶׁבִנִי-אָדָם צוֹעֲקִים עָלָיו — הוּא מִתְבַּיֵּשׁ, וְהֶהָכַרַח לוֹ לְבִרַח, וְכֵן בְּכָל פַּעַם. וּבְאַמַּת אָמַר רַבְּנּוֹ ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עב): מִי שֵׁישׁ לוֹ דַּעַת וְשִׁכָּל אֲמַתִּי, וְיוֹדֵעַ מֵאֵד מְגִדְלַת אֲדוֹנָנוּ הַבּוֹרָא יִתְבַּרַךְ שְׁמוֹ, אֲצָלוֹ אֵינוֹ נֶחֱשֵׁב שׁוֹם דְּבַר לְנִסְיוֹן, כִּי כָּבֵד מִנַּח כָּלֵל, שְׁמִי שֶׁהוּא חָכָם אֲמַת קֶצֶת, אֵינוֹ נֶחֱשֵׁב אֲצָלוֹ זֹאת הַתְּאֻוָּה לְשׁוֹם נִסְיוֹן, אֲפִלּוֹ אִם תִּתְבַּע אוֹתוֹ אִשָּׁה יָפָה בְּמִקּוֹם סֵתֵר, שְׁיִהְיֶה בְּיָדוֹ לְמֵלֵא הַתְּאֻוָּה, הוּא אֲצָלוֹ רַק שְׁטוּת וְשִׁגְעוֹן, וְאֵינוֹ נֶחֱשֵׁב לוֹ לְנִסְיוֹן כָּלֵל, וְכִמוֹ שֶׁהוּא בְּתֵאֵנוֹת נְאוּף, כְּמוֹ-כֵן הוּא בְּתֵאֵנוֹת מְמוֹן, שֵׁישׁ בְּנִי-אָדָם שֶׁהֵם נֶעֱשִׂים מְשַׁעֲעִים לְגַמְרִי, עַל-יְדֵי הַמְּמוֹן, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוֹ ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סג), שֶׁרַב הַעֲשִׂירִים הֵם מְשַׁעֲעִים מִמֶּשׁ, שֶׁרְצִים אַחַר הַכֶּסֶף, וּבְכָל פַּעַם נִדְמָה לָהֶם כְּאֵלוֹ הֵם מְרוֹיַחִין, וּלְבִסּוּף הַכֵּל הֶבֶל, כִּי לֹא נִשְׁאַר בְּיָדָם כְּלוּם, וְכְמוֹכָא בְּתַקּוּנֵי (תַּקּוּן ג' בְּתַקּוּנֵי הָאֲחֵרוֹנִים): תִּיכִית בְּהוֹן בְּעַתְרָא בְּהֵאֵי עֲלָמָא, וּלְבַתֵּר קְטִילַת לְהוֹן, שֶׁהִסְטָרָא אַחֲרָא עוֹשִׂים צָחוּק מִבְּנֵי אָדָם כְּאֵלוֹ שֶׁהֵם רוֹאִים עֲשִׂירוֹת, וְרְצִים אַחֲרֵיהֶם, וּלְבִסּוּף אֵין בְּיָדָם כְּלוּם, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוֹ ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כג), כִּי עַל-פִּירְרַב אֵלוֹ הַרְזָדְפִים בְּיוֹתֵר אַחַר תְּאֻוֹת מְמוֹן, הֵם מֵתִים בְּעֲלֵי חוֹבוֹת, וּמְאוּמָה אֵין בְּיָדָם, וְאֲפִלוֹ אִם אֵינָם מֵתִים בְּעֲלֵי חוֹבוֹת, הֵם בְּחִיָּיהֶם בְּעֲלֵי חוֹבוֹת לְתֵאֵנוֹתָם, שֶׁהֵם מֵתְאוּיִים כָּל-כָּף לְמִמוֹן הַרְבֵּה, עַד שֶׁהֵם רְצִים וְיִגְעִים מֵאֵד כֹּל יְמֵיהֶם בִּיגִיעוֹת גְּדוּלוֹת, וּמְסַכְנִים עֲצָמָם בְּסַכְּנוֹת גְּדוּלוֹת בְּשִׁבִיל לְמֵלֵא תְּאֻוֹתָם, כְּאֵלוֹ הִיָּה עֲלֵיהֶם חוֹב גְּדוֹל לְשֵׁלָם, וְזֶה קִשָּׁה לְהַסְבִּיר לְבִנֵי-אָדָם, כִּי מִי שֶׁנִּפְל בְּתֵאֵנוֹת מְמוֹן, לֹא יְכוּלִים לְהוֹצִיא אוֹתוֹ מִשָּׁם, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוֹ ו"ל (ספורי-מעשיות, מַעֲשֶׂה י"ב מִהַבְּעַל תְּפִלָּה), שֶׁמֶכָּל הַתְּאֻוֹת יְכוּלִים לְהוֹצִיא אֶת הָאָדָם, אֲבָל לֹא מֵתְאֻוֹת מְמוֹן כִּי אֵלוֹ בְּנֵי-אָדָם שֶׁשְׁקוּעִים בְּתֵאֵנוֹת מְמוֹן, נִדְמָה לָהֶם בְּכָל פַּעַם שֶׁמְרוֹיַחִין יוֹתֵר וְיוֹתֵר, עַד שֶׁעוֹשִׂין אֶת עֲצָמָם לְאַלְקוֹת, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, וְעוֹשִׂים מַעֲשִׂיר אֱלִיל מִמֶּשׁ, וּמִי שֵׁישׁ לוֹ יוֹתֵר כֶּסֶף, כָּלָם רְצִים אַחֲרָיו וּמִשְׁתַּחֲוִים לוֹ, וּבְנֵי-אָדָם כָּל-כָּף נִכְנָסוּ בְּתֵאֵנוֹת מְמוֹן, עַד שִׁיּוֹצְאִים מִדַּעְתָּם לְגַמְרִי, פְּשוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ, כִּי הַכֶּסֶף מְסַנֵּר אֶת עֵינֵיהֶם, וְהֵם רְצִים בְּיוֹם וּבְלִילָה אַחַר הַכֶּסֶף, וּלְבִסּוּף לֹא נִשְׁאַר בְּיָדָם כְּלוּם, כְּמוֹ

מעשה בצדיק אחד, שהיה צדיק גדול מאד, שיצא מתאנה הידוע לגמרי לגמרי פראוי בשלמות ועלה לעולמות עליונים,

נחרי אמרסמון

הסוס שקפץ לתוך הפלומפ, וצועק: הוי, הוי, היכן הכסף שלי, והכל דמיון אחד גדול; וביותר נכנסו בקלפה זו של תאנות ממון שמשגעת אותם, אלו המהמרים עם כספים, שקונים נירות ערך, ומשקיעים את כספם במניות ובברסה, ואנשים חושבים, שהנה זה עולה, ומרויחים הון תועפות ושמיחים, ופתאם הכל קורס, כמו הסוס שנכנס לתוך הפלומפ, וכשצועקים ובוכים היכן כספי שהשקעתי? אזי כלם מסתכלים עליו כמשגע, ואי אפשר לטען עם בני-אדם בענין זה, כי כל אחד צועק שהוא מרויח ועושה כסף, והכל אחיות עינים, כי אפלו שמרויח עכשו, לבסוף כלם יוצאים נקיים מנכסיהם, כי מאבדים את הכל, ועוד נשארים בעלי חובות למאות ולאלפים ולרכבות, ובעלי החובות רודפים אחריהם, והם צריכים לברח ממקומות מושבותיהם, ונעשים עניים מרודים, וכן הוא בשאר התאנות, פגון: פבוד, שאדם מוכן להתבזות בכל מיני בזיונות, העקר שיקבל קצת פבוד, אבל מי שזוכה להיות דבוק לגמרי באין סוף ברוך הוא, והוא בטל ומבטל לגמרי אל עצם עצמיות אלקותו יתברך, הוא יוצא מהדמיונות האלו, ואינו חפץ שום דבר, רק את הקדוש-ברוך-הוא לבד, ואדם הזה חי חיים מאשרים ושלמים, ועוד חושב מחשבות איך יכולים להוציא את בני-האדם מהדמיונות שלהם, אשרי מי שזוכה להיות מקרב אל הצדיק הקדוש הגדול במעלה נוראה ונפלאה מאד, שיכול להאיר גם בו אורו האין סוף ברוך הוא, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ל'), שהצדיק האמת יכול להלביש השגות אלקות משכל עליון לשכל תחתון, מעילא לעלול וכו', עד שגם קטני הערך יוכלו להשיג אלקות. אבל להגיע אל זה הצדיק הגדול במעלה נוראה ונפלאה מאד, צריכים להיות שונא בצע, עין שם.

*

מעשה בצדיק אחד שהיה צדיק גדול מאד, שיצא מתאנה הידוע לגמרי לגמרי פראוי בשלמות, ועלה לעולמות עליונים, וראה שמגח ביורה חתיכות

וְרָאָה שְׂמֹנֶחַ בַּיּוֹרָה חֲתִיכוֹת בְּשָׂר וְעֲצָמוֹת, וְשָׁאַל: מַה זֹּאת. וְהִשִּׁיבוּ לוֹ, שֶׁזֹּאת הִיְתָה אִשָּׁה יָפָה מְאֹד מְאֹד, וְעַל-כֵּן מִחֲמַת שְׁהִיְתָה מִחֲמַת גּוֹפָה לְעִבְרָה, עַל-כֵּן מִחֲמַמִּין אוֹתָהּ כָּאֵן. וְרָצָה לְרְאוֹתָהּ, וּמָסְרוּ לוֹ שְׂמוֹת שְׁתַּחֲזֹר וְתַתְּחַבֵּר כְּבִתְחִלָּה, וְרָאָה שְׁהִיְתָה יִפְתַּת־תְּאֵר גְּדוֹלָה מְאֹד. וּמִזֶּה רָאוּי לְרְאוֹת גְּנוּת הַתְּאֵוָה הַזֹּאת, אִם חוֹתְכִין אוֹתָהּ לְחֲתִיכוֹת-חֲתִיכוֹת, הָאֵם יִהְיֶה שִׁיף הַתְּאֵוָה וְכוּ':

נְהַרִי אֶפְרָסִמוֹן

בְּשָׂר וְעֲצָמוֹת, וְשָׁאַל: מַה זֹּאת? וְהִשִּׁיבוּ לוֹ, שֶׁזֹּאת הִיְתָה אִשָּׁה יָפָה מְאֹד מְאֹד, וְעַל-כֵּן מִחֲמַת שְׁהִיְתָה מִחֲמַת גּוֹפָה לְעִבְרָה, עַל-כֵּן מִחֲמַמִּין אוֹתָהּ כָּאֵן, וְרָצָה לְרְאוֹתָהּ, וּמָסְרוּ לוֹ שְׂמוֹת שְׁתַּחֲזֹר וְתַתְּחַבֵּר כְּבִתְחִלָּה, וְרָאָה שְׁהִיְתָה יִפְתַּת־תְּאֵר גְּדוֹלָה מְאֹד, וּמִזֶּה רָאוּי לְרְאוֹת גְּנוּת הַתְּאֵוָה הַזֹּאת, אִם חוֹתְכִין אוֹתָהּ לְחֲתִיכוֹת חֲתִיכוֹת, הָאֵם יִהְיֶה שִׁיף הַתְּאֵוָה וְכוּ'. וּבְנֵה יֵשׁ מוֹסֵר הַשָּׁפֶל לְאֵלוֹ הַנְּשִׁים שֶׁהוֹלְכוֹת בְּפָרִיצוֹת גְּדוֹלָה, וּגּוֹרְמוֹת לְבִנְי־אָדָם לְחֲטָא, עֲנֹשֶׁן יִהְיֶה, שְׁיִחַתְּכוּ אוֹתָן לְחֲתִיכוֹת חֲתִיכוֹת, וַיִּכְנִיסוּ אוֹתָן בַּיּוֹרָה גְּדוֹלָה, וַיִּבְשְׁלוּ אוֹתָן וְכוּ' בְּלִי שׁוּם רַחֲמָנוֹת. וְלָכֵן רָאוּי לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל לִישָׁב אֶת עֲצָמָה מַה זֶה מִדַּת הַצְּנִיעוּת, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דְּבַר יָפָה בְּאִשָּׁה כְּמוֹ הַצְּנִיעוּת, שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְבָר רַבָּה, פְּרָשָׁה א', סִימָן ג'): אִשָּׁה שֶׁהִיא מְצַנְעַת עֲצָמָה, אֶפְלוּ הִיא יִשְׂרָאֵלִית, רְאוּיָה הִיא שְׁתַּנְּשָׂא לְכֹהֵן, וְתַעֲמִיד כְּהֵנִים גְּדוֹלִים; וְאָמְרוּ (שֵׁם פְּרָשָׁה ח', סִימָן י'): אֲשֶׁתְּךָ כְּגִפֵּן פּוֹרְרָה בְּיַרְכְּתֵי בֵיתְךָ, בְּזִמָּן שֶׁהִיא נוֹהֶגֶת בְּעֲצָמָה דַּת יְהוּדִית, שֶׁהִיא צְנוּעָה, זֹכָה שְׁיִוְצָאִין מִמֶּנָּה בְּנִים בְּעֲלֵי מִשְׁנָה. וְכֵן אָמְרוּ (תַּנְחוּמָא וַיִּשָׁב): הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּרָא אֶת הָאִשָּׁה מִן הַצֶּלַע, מִמְּקוֹם צְנוּעַ, כְּדֵי שֶׁתְּהֵא צְנוּעָה יוֹשֶׁבֶת בְּבֵית, וְלֹהֶפֶךָ אִשָּׁה שֶׁהוֹלְכַת בְּפָרִיצוֹת וּבְגִדֵי שַׁחץ, אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרַב רַבּוֹת קְלָפוֹת מִסְּבָבִים אוֹתָהּ, וּמְכַשְׁלַת הַמוֹן אֲנָשִׁים, שְׁמַחֲמַמֵּת אוֹתָם בְּתַאֲנוּת נְאוּף, וּבָאִים עַל יְדֵהָ לְחֲטָאִים, וְהַקּוֹלֵר תְּלוּי בְּצוּאָרָה, וְלִבְסוּף תִּקְבַּל אֶת עֲנֻשָׁה בְּאֶפֶן מֵר, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, אֲשֶׁרִי הָאִשָּׁה שֶׁהִיא צְנוּעָה בְּבֵיתָהּ, וּמְכַל שְׁכֵן בַּחוּץ, שְׂאֵז יִצְאוּ מִמֶּנָּה דוֹרוֹת יִשְׂרָאֵל מִבְּרַכִּים, וּשְׁכָרָה אֵין לְתַאֲר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלָל.

ידוע שעצבות היא מדה מגנה מאד, וצריך להתרחק ממנה מאד, וראוי לחיות ולהרים עצמו. כי ידע שכל תנועה והעתקה שאדם מניע ומעתיק עצמו כשנכנס לעבודת השם, היא יקרה מאד בעיני ה', אפלו הוא מניע עצמו רק כחוט השערה, כי מחמת שהאדם הוא בגוף בעולם-העשיה, קשה מאד עליו כל תנועה והעתקה, על-כן היא יקרה מאד בעיני ה'.

נחרי אפרסמון

ידוע, שעצבות היא מדה מגנה מאד, וצריך להתרחק ממנה מאד, וראוי לחיות ולהרים עצמו. כי ידע שכל תנועה והעתקה שאדם מניע ומעתיק עצמו כשנכנס בעבודת השם, היא יקרה מאד בעיני השם, אפלו הוא מניע עצמו רק כחוט השערה, כי מחמת שהאדם הוא בגוף, בעולם העשיה, קשה מאד עליו כל תנועה והעתקה, על-כן היא יקרה מאד בעיני השם; כי בזה שהאדם שש ושמח, הוא מדבק את עצמו על-ידי-זה בו יתברך, כי אצלו יתברך נאמר (דברי הימים-א' טז, כז): "עז וחדנה במקמו", כי שם שרויה רק שמחה, ולכן כשבר ישראל שש ושמח, הוא נכנס בשמחת הקדוש-ברוך-הוא, ונעשה יחוד גמור, בסוד (תהלים קד, לא): "ישמח הוי"ה במעשיו"; שהקדוש-ברוך-הוא שש ושמח עם הנשמה ששמחה בו, וכן (תהלים קמט, ב): "ישמח ישראל בעשיו", נשמות ישראל שמחים עמו שעשאן, וככל שאדם שמח יותר, הוא נכלל יותר בו יתברך. וזו גדלת מעלת הצדיקים, שהם כל-כף שמחים בו יתברך, עד שנכללים לגמרי באין סוף ברוך הוא מרב השמחה והדבקות שנכנסה בהם. ובאמת אדם שנמצא בזה העולם מלא צרות ויסורים ומרירות, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מהר"ן, חלק ב', סימן קיט), אשר נראה, שכאן הוא הגיהנום, כפי פגעי ומקרי הזמן שעוברים על בני אדם; ולכן מאד מאד קשה לשמח, עם כל זאת אם בר ישראל זו אפלו זיו כלשהו, ומנתק את עצמו מהבלי העולם הזה, שם בעולמות העליונים באותו רגע הוא רץ אלפים ורבבות פרסאות, ודבר זה לא יכולהו הרעיון, כי אם בר ישראל רק זו כהוא זה אל הקדשה בעולם הגשמי והחמרי הזה, תקף-ומיד שם בעולמות העליונים הוא רץ אלפים ורבבות פרסאות, כי מה שנדמה פה למטה לזיו אחד, שם למעלה זה נחשב לרבבות רבבות פרסאות.

וּמַעֲשֵׂה הָיָה בְּצַדִּיק אֶחָד, שֶׁנִּפְלַעַלְיוֹ עֲצָבוֹת וּכְבוֹדוֹת גְּדוֹל, וְהַעֲצָבוֹת וְהַכְּבוֹדוֹת, כְּשֶׁמִּתְגַּבְּרֵת עַל הַצַּדִּיק, הִיא קָשָׁה מְאֹד עָלָיו, כִּי עָלָיו מִתְחַזְּקֵת יוֹתֵר וְיוֹתֵר עַד שֶׁנִּפְלַעַלְיוֹ עֲצָלוֹת וּכְבוֹדוֹת כָּל-כָּף, עַד שֶׁלֹּא הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ כָּלֵל לְזוֹז מִמְּקוֹמוֹ מִמֶּשׁ מַחֲמַת גְּדֹל הַכְּבוֹדוֹת וְהַעֲצָבוֹת, שֶׁהִתְגַּבְּרָה עָלָיו מְאֹד, וְרָצָה לְשַׁמַּח עֲצָמוֹ וּלְהָרִים עֲצָמוֹ, וְלֹא הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ בְּשׁוּם דָּבָר לְשַׁמַּח וּלְהָרִים עֲצָמוֹ, כִּי בְּכָל דָּבָר שֶׁרָצָה לְשַׁמַּח עֲצָמוֹ, מְצָא לוֹ הַבַּעַל-דָּבָר בְּתוֹכוֹ עֲצָבוֹת, עַד שֶׁלֹּא הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ בְּשׁוּם דָּבָר לְשַׁמַּח אֶת עֲצָמוֹ, כִּי בְּכָל שְׂמִיחָה שֶׁרָצָה לְשַׁמַּח וּלְהָרִים עֲצָמוֹ, מְצָא לוֹ עֲצָבוֹת בְּתוֹכָהּ. וְהִתְחִיל לְשַׁמַּח עֲצָמוֹ בְּשִׂמְחַת שְׁלֵא עֲשֵׂי גוֹי.

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

וּמַעֲשֵׂה הָיָה בְּצַדִּיק אֶחָד, שֶׁנִּפְלַעַלְיוֹ עֲצָבוֹת וּכְבוֹדוֹת גְּדוֹל, וְהַעֲצָבוֹת וְהַכְּבוֹדוֹת כְּשֶׁמִּתְגַּבְּרֵת עַל הַצַּדִּיק, הִיא קָשָׁה מְאֹד עָלָיו, כִּי עָלָיו מִתְחַזְּקֵת יוֹתֵר וְיוֹתֵר; כִּי מַחֲמַת שֶׁהַצַּדִּיק דְּבוּק לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עָלָיו מִתְגַּבְּרֵת וּמִתְפַּשֵּׁט הַסְּטָרָא אַחֲרָא בְּיוֹתֵר לְהַפִּילוֹ בַּעֲצָבוֹת וּבְמִרְהָ שְׁחוּרָה, וּלְהַמְשִׁיךְ עָלָיו כְּבוֹדוֹת גְּדוֹלָה, כִּי כָּל מִי שִׁיּוֹתֵר מִזְּכָף, וּמִמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ יוֹתֵר אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וּמוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ לְגַמְרֵי עַל קִדּוּשׁ שְׁמוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְרוֹצֵה רַק לְהַכְּלִיל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עָלָיו מִתְגַּבֵּר הַסֵּמ"ךְ-מ"ם בְּיוֹתֵר לְהַפִּילוֹ אֶל עֲצָבוֹת וּמִרְהָ שְׁחוּרָה, כִּי (קִהְלֵת ז, יד): "זֶה לְעַמֵּת זֶה עֲשֵׂה הַאֱלֹקִים"; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סֵפֶה נב.): "יֵצֵר הָרַע שֶׁצָּפוּן וְעוֹמֵד בְּלִבּוֹ שֶׁל אָדָם וְכוּ', שֶׁמְגַיַּח אֲמוֹת הָעוֹלָם וּמִתְגַּבְּרָה בְּשׁוֹנְאֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְכוּ', וּבְתַלְמִידֵי חֲכָמִים יוֹתֵר מִכָּלֶם וְכוּ', כָּל הַגְּדוֹל מִתְבַּרֵּךְ יֵצֵר גְּדוֹל הַיְמָנוּ; כִּי כָּל מֶה שֶׁאָדָם יוֹתֵר גְּדוֹל, וְנִשְׁמָתוֹ דְּבוּקָה בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עָלָיו מִתְגַּבֵּר הַיֵּצֵר הָרַע בְּיוֹתֵר לְהַפִּילוֹ בַּעֲצָבוֹת וּבְמִרְהָ שְׁחוּרָה וּבְכְבוֹדוֹת גְּדוֹלָה, וְלִכֵּן עַל הַצַּדִּיק הַתְּגַבֵּר הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, עַד שֶׁנִּפְלַעַלְיוֹ עֲצָלוֹת וּכְבוֹדוֹת כָּל-כָּף, עַד שֶׁלֹּא הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ כָּלֵל לְזוֹז מִמְּקוֹמוֹ מִמֶּשׁ, מַחֲמַת גְּדֹל הַכְּבוֹדוֹת וְהַעֲצָבוֹת שֶׁהִתְגַּבְּרָה עָלָיו מְאֹד, וְרָצָה לְשַׁמַּח עֲצָמוֹ וּלְהָרִים עֲצָמוֹ, וְלֹא הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ בְּשׁוּם דָּבָר לְשַׁמַּח וּלְהָרִים עֲצָמוֹ, כִּי בְּכָל דָּבָר שֶׁרָצָה לְשַׁמַּח עֲצָמוֹ, מְצָא לוֹ הַבַּעַל-דָּבָר בְּתוֹכוֹ עֲצָבוֹת, עַד שֶׁלֹּא הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ בְּשׁוּם דָּבָר לְשַׁמַּח אֶת עֲצָמוֹ, כִּי בְּכָל

וְזֶה בּוֹדַי שְׂמֵחָה גְדוֹלָה, שְׂאִין לָהּ שְׁעוֹר, כִּי אֵין לְשַׁעַר הַהֶפְרָשׁ וְהַהֲבֵדֵל אֶלֶף אֶלְפֵי אֶלְפִים הַבְּדִלּוֹת, שֵׁישׁ בֵּין קִדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל הַפְּחוֹת שְׂבֻפְחוֹתִים לְבֵין זְהֵמַת טְמֵאת הַעֲפוֹ"ם, וּכְשִׁיזְכוֹר הֵיטֵב חֶסֶד הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עָלָיו, שְׁלֹא עָשָׂהוּ גוֹי, בּוֹדַי רְאוּי שְׂתַגְדֵּל שְׂמֵחָתוֹ מְאֹד, וְהִיא שְׂמֵחָה שְׂאִין עָלֶיהָ עֲצוּבוֹת, כִּי בְשִׁלְמָא כְּשִׂמְשִׁמְח עֲצָמוֹ בְּדָבָר שְׁעָשָׂהוּ הוּא עֲצָמוֹ, עַל זֶה אֶפְשָׁר לְמַצָּא עֲצוּבוֹת עַל כָּל שְׂמֵחָה, כִּי יִמְצָא לוֹ חֶסְרוֹנוֹת בְּכָל דְּבָר, כְּדִי שְׁלֹא לְהַנִּיחוֹ לְהָרִים וּלְשִׁמְח עֲצָמוֹ, אֲבָל בְּזֶה שְׁלֹא עֲשִׂנִי גוֹי, שֶׁהוּא רַק מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עָשָׂה כֶּף וְחָמֵל עָלָיו, וְלֹא עָשָׂהוּ גוֹי, אֵיךְ אֶפְשָׁר לְמַצָּא חֶסְרוֹן בְּזוֹ הַשְׂמֵחָה, מֵאַחַר שֶׁהוּא רַק מַעֲשֵׂה הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, כִּי בּוֹדַי אֵיךְ שִׁיְהִיָּה, עַל-כָּל-פְּנִיָּם הוּא הֶפְרָשׁ גְּדוֹל בֵּינוֹ לְבֵין עֲפוֹ"ם, אֲשֶׁר אֵין שְׁעוֹר וְעֶרֶךְ.

נְחָרִי אֶפְרָסְמוֹן

שְׂמֵחָה שְׂרָצָה לְשִׁמְח וּלְהָרִים עֲצָמוֹ, מְצָא לוֹ עֲצוּבוֹת בְּתוֹכָהּ, וְהַתְּחִיל לְשִׁמְח עֲצָמוֹ בְּשִׁמְחַת "שְׁלֹא עֲשִׂנִי גוֹי", וְזֶה בּוֹדַי שְׂמֵחָה גְדוֹלָה שְׂאִין לָהּ שְׁעוֹר, כִּי אֵין לְשַׁעַר הַהֶפְרָשׁ וְהַהֲבֵדֵל, אֶלֶף אֶלְפֵי אֶלְפִים הַבְּדִלּוֹת, שֵׁישׁ בֵּין קִדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל הַפְּחוֹת שְׂבֻפְחוֹתִים, לְבֵין זְהֵמַת טְמֵאת הַעֲבוּדֵי כּוֹכְבִים, וּכְשִׁיזְכוֹר הֵיטֵב חֶסֶד הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עָלָיו, שְׁלֹא עָשָׂהוּ גוֹי, בּוֹדַי רְאוּי שְׂתַגְדֵּל שְׂמֵחָתוֹ מְאֹד, וְהִיא שְׂמֵחָה שְׂאִין עָלֶיהָ עֲצוּבוֹת, כִּי בְשִׁלְמָא כְּשִׂמְשִׁמְח עֲצָמוֹ בְּדָבָר שְׁעָשָׂהוּ הוּא עֲצָמוֹ, עַל זֶה אֶפְשָׁר לְמַצָּא עֲצוּבוֹת עַל כָּל שְׂמֵחָה, כִּי יִמְצָא לוֹ חֶסְרוֹנוֹת בְּכָל דְּבָר, כְּדִי שְׁלֹא לְהַנִּיחוֹ לְהָרִים וּלְשִׁמְח עֲצָמוֹ, אֲבָל בְּזֶה שְׁלֹא עֲשִׂנִי גוֹי, שֶׁהוּא רַק מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עָשָׂה כֶּף וְחָמֵל עָלָיו, וְלֹא עָשָׂהוּ גוֹי, אֵיךְ אֶפְשָׁר לְמַצָּא חֶסְרוֹן בְּזוֹ הַשְׂמֵחָה, מֵאַחַר שֶׁהוּא רַק מַעֲשֵׂה הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, כִּי בּוֹדַי אֵיךְ שִׁיְהִיָּה עַל-כָּל-פְּנִיָּם הוּא הֶפְרָשׁ גְּדוֹל בֵּינוֹ לְבֵין עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים, אֲשֶׁר אֵין שְׁעוֹר וְעֶרֶךְ כָּלֵל, וּכְמֵאֲמָרָם ו'ל (יְבֻמוֹת סא.) עַל הַפְּסוּק (יִחְזַקְאֵל לַד, לַא): "וְאַתָּן צְאֲנִי צֵאן מִרְעִיתִי אֲדָם אַתָּם"; אַתָּם קְרוּיִין אֲדָם, וְאֵין הַעֲבוּדֵי כּוֹכְבִים קְרוּיִין אֲדָם.

וְהַצְדִּיק הַנִּלְהַחֵל לְשִׁמְחַ עֲצָמוּ בְּזֶה, וְהַתְּחִיל לְשִׁמְחַ וּלְהָרִים
 עֲצָמוּ מֵעַט מֵעַט, וּבְכָל פַּעַם הָרִים וְשִׁמַּח עֲצָמוּ בְּיֹתֵר,
 עַד שֶׁבָּא לְשִׁמְחָה גְדוֹלָה כָּל-כָּף, עַד שֶׁהִגִּיעַ לְהַשְׁמִיחָה שֶׁהָיָה לְמֹשֶׁה
 רַבְּנוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם בַּעַת שְׁעָלָה לְקַבֵּל הַלוּחֹת. וּבַתּוֹךְ שֶׁהָרִים וְשִׁמַּח
 עֲצָמוּ, פָּרַח בְּעוֹלָמוֹת כַּמָּה וְכַמָּה אֲלָפִים פְּרָסָאוֹת, וּבַתּוֹךְ כֶּף הַבֵּיט
 בְּעֲצָמוּ, וְהָנָה הוּא רְחוּק מְאֹד מִמְּקוֹם שֶׁהָיָה בַּתְּחִלָּה, וְהָיָה לוֹ צַעַר

נְהַרִי אֶפְרָסִמוֹן

וְהַצְדִּיק הַנִּלְהַחֵל לְשִׁמְחַ עֲצָמוּ בְּזֶה, וְהַתְּחִיל לְשִׁמְחַ וּלְהָרִים עֲצָמוּ
 מֵעַט מֵעַט, וּבְכָל פַּעַם הָרִים וְשִׁמַּח עֲצָמוּ בְּיֹתֵר, עַד שֶׁבָּא לְשִׁמְחָה גְדוֹלָה
 כָּל-כָּף, עַד שֶׁהִגִּיעַ לְהַשְׁמִיחָה שֶׁהָיָה לְמֹשֶׁה רַבְּנוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, בַּעַת שְׁעָלָה
 לְקַבֵּל הַלְּחָת, כִּי בְּיָדָיו בִּשְׁעָה שְׁעָלָה מֹשֶׁה לְמָרוֹם, וּדְבַק עֲצָמוּ בְּאֵין סוּף
 בְּרוּךְ הוּא לְהוֹרִיד אֶת הַתּוֹרָה לְעַם יִשְׂרָאֵל, הָיָה שִׁמַּח מְאֹד מְאֹד, כִּי עוֹד
 לֹא הָיְתָה שִׁמְחָה בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ וּלְעַם יִשְׂרָאֵל כְּבִיּוֹם שֶׁקָּבְלוּ אֶת הַלְּחָת,
 שֶׁהַשְׁמִיחָה הַזֹּאת הִיא שִׁמְחָה אֵין סוּפִית, כְּמֵאֲמָרָם ו'ל (אָבוֹת דְּרַבִּי נְתָן, פֶּרֶק ב'):
 נִטְלָן וַיֵּרֵד וְהָיָה שִׁמַּח שִׁמְחָה גְדוֹלָה; וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בַּמְדָּבָר
 רַבָּה, פֶּרֶשָׁה ט', סִימָן יח): הַלְּחָת הָיָה בְּהֵם תְּרִי"ג מְצוּוֹת כִּנְגֵד אוֹתִיּוֹת מִן 'אֲנָכִי'
 עַד 'אֲשֶׁר לְרַעַף'; וּבְיָדָיו הָיְתָה אֹז שִׁמְחָה גְדוֹלָה לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁקָּבְלוּ
 אֶת הַתּוֹרָה מִמֶּנּוּ יַתְּבַרְךָ, כֶּף הַתְּחִיל הַצְדִּיק לְשִׁמְחַ בְּשִׁמְחַת נִקְדַּת יְהוּדוֹתוֹ,
 שְׁלֹא עֲשֵׂנִי גוֹי כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת, אֲלֵא שִׁמַּח בְּשִׁמְחַת קַבְּלַת הַתּוֹרָה, שֶׁזֶה שִׁמְחָה
 אֵין סוּפִית. וּבַתּוֹךְ שֶׁהָרִים וְשִׁמַּח עֲצָמוּ, פָּרַח בְּעוֹלָמוֹת כַּמָּה וְכַמָּה אֲלָפִים
 פְּרָסָאוֹת, כִּי כְּשֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל שִׁמַּח כָּאֵן לְמִטָּה בְּזֶה הָעוֹלָם הַמְּלֵא הָעֲלָמוֹת
 וְהַסְּתָרוֹת חֲשֵׁךְ עֲנָן וְאֶפְלָה, בְּאוֹתוֹ רָגַע הוּא רַץ וּפּוֹרַח בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים
 אֲלָפִים וְרַבּוֹת פְּרָסָאוֹת. (וְדַבֵּר זֶה אִי אֶפְשֶׁר לְשַׁכֵּל אֲנוּשֵׁי וּלְאָדָם שִׁמְנַח
 בְּגִשְׁמִיּוֹת וְחֲמִרִיּוֹת וְכוּ' — לְהַבִּין, אִיךָ שֶׁמִּשְׁמִיחָה קִטְנָה שִׁשְׁמַח כָּאֵן בְּזֶה
 הָעוֹלָם בְּנִקְדַּת יְהוּדוֹתוֹ, בְּאוֹתוֹ רָגַע הוּא פּוֹרַח וְרַץ בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים אֲלָפֵי
 פְּרָסָאוֹת, וְאִם אָדָם הָיָה יוֹדֵעַ אֶת זֶה, אֲזִי תָמִיד הָיָה שֶׁשׁ וְשִׁמַּח עִם נִקְדַּת
 יְהוּדוֹתוֹ). וּבַתּוֹךְ כֶּף הַבֵּיט בְּעֲצָמוּ, וְהָנָה הוּא רְחוּק מְאֹד מִמְּקוֹם שֶׁהָיָה
 בַּתְּחִלָּה, וְכֵמוּ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ו'ל (לְקוּטִי-מִהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפב): כְּשֶׁאָדָם דָּן
 אֶת עֲצָמוּ לְכַף זְכוּת, וּמוֹצֵא בְּעֲצָמוּ נִקְדָּה טוֹבָה, אֲזִי הוּא כֹּבֵד אֵינוֹ בְּאוֹתָהּ

גדול, כי הִיָּה סְבוּר שִׁיפֵל לְאִיזָה מְקוּם אַחֵר, וַיְהִיָּה תְמִיָּהָה גְדוּלָּה עָלָיו, שֶׁנֶּעְלַם פֶּתְאוֹם, וְהַצְדִּיק חֲפִץ תְּמִיד לְהִיּוֹת הַצָּנֵעַ לְכַת, וְהַשְּׂמֵחָה הַתְּחִלָּה לְפֶסֶק, כִּי הַשְּׂמֵחָה יֵשׁ לָהּ גְבוּל שְׂמַתְחֵלֶת עֲצָמָה וּמְסִימַת עֲצָמָה, וּכְשֶׁהַתְּחִלָּה הַשְּׂמֵחָה לְפֶסֶק, פֶּסְקָה מְעַט מְעַט,

נַחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

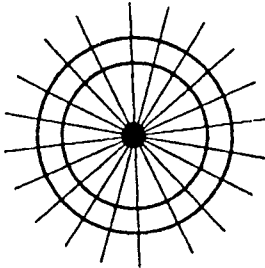
מְדַרְגָּה, שְׁזָה פְרוּשׁ (תְּהֵלִים לו, י): "וְעוֹד מְעַט וְאֵין רָשָׁע, וְהַתְּבוּנָתָה עַל מְקוּמוֹ וְאֵינְנוּ"; עַל-יְדֵי שֶׁהָאָדָם מוֹצֵא בְּעֲצָמוֹ עוֹד מְעַט טוֹב, הוּא כָּבֵר אֵינוֹ רָשָׁע, וְאֵם תְּתוּבֹנֵן עַל מְקוּמוֹ וְאֵינְנוּ, הוּא כָּבֵר אֵינוֹ אוֹתוֹ אָדָם, כִּי עַל-יְדֵי שְׂדֵנִים אֵת עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, שְׂאִיף שֶׁהוּא עֲדִין יֵשׁ בּוֹ נִקְדָּה טוֹבָה מְנַקֶּדֶת יְהוּדוּתוֹ, אֲזִי הוּא כָּבֵר אָדָם אַחֵר לְגַמְרִי, וְהוּא רְחוּק מְאֹד מֵהַמְּקוֹם שֶׁהִיָּה בַתְּחִלָּה. וְהִיָּה לוֹ צֶעַר גְּדוּל, כִּי הִיָּה סְבוּר שִׁיפֵל לְאִיזָה מְקוּם אַחֵר, וַיְהִיָּה תְמִיָּהָה גְדוּלָּה עָלָיו שֶׁנֶּעְלַם פֶּתְאוֹם, וְהַצְדִּיק חֲפִץ תְּמִיד לְהִיּוֹת הַצָּנֵעַ לְכַת. וּמַחְמַת שֶׁהוּא חָשַׁב בְּדַעְתּוֹ, שֶׁפָּרַח וְנִעְלַם פֶּתְאוֹם בְּמְקוֹם אַחֵר, כִּי מֵרַב שְׂמֵחָה הֶרְגִישׁ שֶׁהוּא כָּבֵר לֹא בְאוֹתוֹ מְקוֹם, וְהַתְּעֵלָה מְאֹד, וְלִכֵּן פָּחַד שְׂאֵם יִפֵּל לְמְקוֹם אַחֵר, וְשֵׁם תְּתַגְּלָה מְעַלְתּוֹ, וְכֵן לֹא יִדְעוּ בְּמְקוּמוֹ אֵיפֹה הוּא נִעְלַם, כִּי מֵרַב שְׂמֵחָה הֶרְגִישׁ שֶׁהוּא כָּבֵר אֵינוֹ בְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁהִיָּה שֵׁם, וּבִקְאֻמַּת הַצְדִּיק חֲפִץ תְּמִיד לְהִיּוֹת הַצָּנֵעַ לְכַת, שְׂלֹא יִדְעוּ מִמֶּנּוּ, וְהִנֵּה אֵם הוּא גִיַעַץ לְמְקוֹם אַחֵר וְשֵׁם יִתְגַּלֶּה, וְכֵן מִמְּקוֹם שֶׁהוּא בָּא מִשָּׁם יְהִיָּה נִעְלַם, וְתִהְיֶה תְמִיָּהָה עָלָיו שֶׁנֶּעְלַם פֶּתְאוֹם, וְלִכֵּן הִיָּה לוֹ צֶעַר גְּדוּל [כִּי מֵרַב הַתְּכַלְלוּתוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, מַחְמַת הַשְּׂמֵחָה שֶׁשָּׂמַח בְּנִקְדַת יְהוּדוּתוֹ, נִתְעַלָּה מְאֹד, עַד שֶׁלֹּא הֶרְגִישׁ בְּאִיזָה מְקוֹם הוּא נִמְצָא, וְזוֹ הַתְּחִזּוּקוֹת עֲצוּמָה לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל, אֵם הוּא מְחֻזָּק וּמְשֻׂמַּח אֵת עֲצָמוֹ בְּשִׂמְחַת נִקְדַת יְהוּדוּתוֹ, אֲזִי הוּא עוֹקֵר אֵת עֲצָמוֹ מִמְּקוּמוֹ הַשְּׂפֵל, וּכְבֵר נִמְצָא בְּמְקוֹם אַחֵר לְגַמְרִי, וְלִכֵּן הוּא דְּבַר גְּדוּל מְאֹד לְשִׂמְחַת תְּמִיד בְּנִקְדַת יְהוּדוּתוֹ, שֶׁהַשְּׂמֵחָה הַזֹּאת עוֹלָה עַל כָּל הַשְּׂמֵחוֹת, וְהַסֵּמ"ךְ-מ"ם אֵינוֹ יָכוֹל לְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל אֵת הַשְּׂמֵחָה הַזֹּאת בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן, כִּי הַשְּׂמֵחָה הַזֹּאת בָּאָה מֵהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁבָּרָא אוֹתוֹ מִזְרַע יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עָשָׂהוּ גוֹי כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת]. וְהַשְּׂמֵחָה הַתְּחִלָּה לְפֶסֶק, כִּי הַשְּׂמֵחָה יֵשׁ לָהּ גְבוּל, שְׂמַתְחֵלֶת עֲצָמָה וּמְסִימַת עֲצָמָה, כִּי תִעֲנוּג תְּמִידֵי אֵינוֹ תִעֲנוּג, כִּי הִנֵּה חֲשֵׁף לְאָדָם וּמַתְחִיל לְהֵאִיר לוֹ, וְאַחֲרֵי-כֵן נִעְלַם מִמֶּנּוּ הָאוֹר, בְּסוּד:

וְנִשְׁפַּל מֵעַט מְעַט. וּכְשֶׁחֲזַר וַיֵּרֵד וַנִּשְׁפַּל מִמָּקוֹם שֶׁפָּרַח לְשֵׁם בְּשַׁעַת הַשְּׂמִיחָה, לֹא חֲזַר תַּחֲלָה לְמָקוֹמוֹ הָרִאשׁוֹן שֶׁפָּרַח מִשָּׁם, כְּדֶרֶךְ פְּרִיחָתוֹ, רַק שָׁיַרד מִיַּד לְמִטָּה בְּמָקוֹם שֶׁפָּרַח לְשָׁם, וְעַל-כֵּן הָיָה פְּלִיאָה גְדוּלָּה עַל שֶׁמָּצָא אֶת עֲצָמוֹ אַחַר שָׁיַרד לְמִטָּה בְּמָקוֹמוֹ הָרִאשׁוֹן, (וְהָבֵן הַיֵּטֵב) עַד שֶׁחֲזַר לְמָקוֹם שֶׁהָיָה בַּתַּחֲלָה, וְהָבֵיט בְּעֲצָמוֹ וַרְאָה שֶׁהוּא מִמַּשׁ בְּמָקוֹם שֶׁהָיָה בַּתַּחֲלָה, וְלֹא נִעְתַּק מִמָּקוֹמוֹ כְּלָל, רַק אֶפְשָׁר כְּחוּט הַשְּׂעֵרָה, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְאָדָם לְשַׁעַר, רַק הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ. וְהָיָה תְּמִיחָה גְדוּלָּה בְּעֵינֵי הַצַּדִּיק שֶׁפָּרַח כָּל-כֶּף בְּעוֹלָמוֹת, וְכֹאֵן לְמִטָּה לֹא נִעְתַּק כְּלָל, וְהָרְאוּ לוֹ, שֶׁכָּל-כֶּף יִקָּר בְּעֵינֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ תְּנוּעָה וְהַעֲתָקָה קְטַנָּה שְׂאָדָם מַעֲתִיק עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲפִלּוּ פְּחוּת מְחוּט הַשְּׂעֵרָה, עַד שְׂאֵין כְּדַאי נִגְדַּז זֶה כְּמָה וְכְמָה אֲלֵפִים עוֹלָמוֹת וּפְרִסְאוֹת.

נְהַרֵי אֶפְרַסְמוֹן

"וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בִקְר", בְּרִישָׁא חֲשׂוּכָא וְהָדַר נְהוּרָא (שְׁבַת ע"ז), וְכֵן הוּא בְּכָל פְּעַם, הֵנָּה מְאִיר לְהָאָדָם הָאֵרֶת הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא שֵׁשׁ וְשִׁמְח בְּנִקְדַּת יְהוּדוֹתוֹ, וְהֵנָּה הַכֹּל נִעְלָם וְנִסְתָּר מִמֶּנּוּ, וְחוֹזֵר וְנוֹפֵל לְשִׁבְרוֹן לֵב, עַד שֶׁבָּא עוֹד פְּעַם לְיַד עֲצָבוֹת וְכִבְדוֹת, וְלָכֵן גַּם אֲצֵל הַצַּדִּיק הָיָה כְּשֶׁהִתְחִילָה הַשְּׂמִיחָה לְפִסְקָה, פְּסִיקָה מֵעַט מְעַט, וְנִשְׁפַּל מֵעַט מְעַט, וּכְשֶׁחֲזַר וַיֵּרֵד וַנִּשְׁפַּל מִמָּקוֹם שֶׁפָּרַח לְשֵׁם בְּשַׁעַת הַשְּׂמִיחָה, לֹא חֲזַר תַּחֲלָה לְמָקוֹם הָרִאשׁוֹן שֶׁפָּרַח מִשָּׁם כְּדֶרֶךְ פְּרִיחָתוֹ, רַק שָׁיַרד מִיַּד לְמִטָּה בְּמָקוֹם שֶׁפָּרַח לְשָׁם. וְעַל-כֵּן הָיָה פְּלִיאָה גְדוּלָּה עַל שֶׁמָּצָא אֶת עֲצָמוֹ אַחַר שָׁיַרד לְמִטָּה בְּמָקוֹמוֹ הָרִאשׁוֹן (וְהָבֵן הַיֵּטֵב), עַד שֶׁחֲזַר לְמָקוֹם שֶׁהָיָה בַּתַּחֲלָה. וְהָבֵיט בְּעֲצָמוֹ, וַרְאָה שֶׁהוּא מִמַּשׁ בְּמָקוֹם שֶׁהָיָה בַּתַּחֲלָה, וְלֹא נִעְתַּק מִמָּקוֹמוֹ כְּלָל, רַק אֶפְשָׁר כְּחוּט הַשְּׂעֵרָה, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְאָדָם לְשַׁעַר, רַק הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ. וְהָיָה תְּמִיחָה גְדוּלָּה בְּעֵינֵי הַצַּדִּיק שֶׁפָּרַח כָּל-כֶּף בְּעוֹלָמוֹת, וְכֹאֵן לְמִטָּה לֹא נִעְתַּק כְּלָל, וְהָרְאוּ לוֹ, שֶׁכָּל-כֶּף יִקָּר בְּעֵינֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ תְּנוּעָה וְהַעֲתָקָה קְטַנָּה שְׂאָדָם מַעֲתִיק עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲפִלּוּ פְּחוּת מְחוּט הַשְּׂעֵרָה, עַד שְׂאֵין כְּדַאי נִגְדַּז זֶה כְּמָה וְכְמָה אֲלֵפִים עוֹלָמוֹת וּפְרִסְאוֹת; כִּי בְּשַׁעַת שֶׁהָאָדָם שֵׁשׁ וְשִׁמְח בְּנִקְדַּת יְהוּדוֹתוֹ, וּמְדַבֵּק אֶת

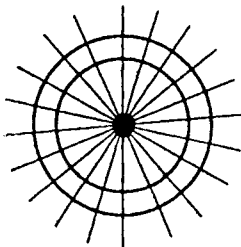
וּלְהַבִּין זֶה, כִּי יְדוּעַ שֶׁהָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי הַזֶּה הוּא רַק נִקְדַּת הַמְרֻכָּז בְּתוֹךְ הַגְּלָגָלִים, כַּמְבֹאָר לְבַעֲלֵי תְכוּנָה, וּמִכָּל־שֶׁפֶן נִגְדַּ עוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים בּוֹדְאֵי אֵינָה נְחֻשְׁבֶת כָּל הָאָרֶץ יוֹתֵר מִנִּקְדָּה. וְיְדוּעַ שֶׁכָּל הַקְּוִים שֶׁתִּמְשֹׁךְ מִנִּקְדַּת הַמְרֻכָּז, הֵנָּה הֵם אֲצֵל הַנִּקְדָּה סְמוּכִים כָּל הַקְּוִים זֶה לָזֶה, וְכָל מָה שֶׁמִּתְרַחֵקִים מִהַנִּקְדָּה, הֵם מִתְרַחֵקִים זֶה מִזֶּה יוֹתֵר. וְכֵן כְּשִׁיתְרַחֵקוּ הַקְּוִים הַרְבֵּה מְאֹד מִהַנִּקְדָּה, יִתְרַחֲקוּ גַם־כֵּן הַקְּוִים זֶה מִזֶּה מְאֹד, אִף שְׁלֹמֶטָה אֲצֵל הַנִּקְדָּה הֵם סְמוּכִים זֶה לָזֶה (כְּזֶה):

נְחֵרֵי אֶפְרַסְמוֹן

עֲצְמוּ בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְנִכְלָל בְּמָקוֹם שְׁנִכְלָל, אֲזַי נִדְמָה לוֹ שֶׁהוּא פּוֹרַח אֲלֵפִים וְרִבְבוֹת פְּרֻסָּאוֹת לְמַעְלָה, וְכִשְׁנִחְשֹׁף מִמְּנוֹ הָאוֹר הַזֶּה שֶׁהִרְגִּישׁ בְּעַת הַדְּבָקוֹת, וְחוֹזֵר אֶל הַמְּצִיאוֹת, רוֹאֶה שְׁלֹא זֶה אֶלָּא פְּחוֹת מְחוּט הַשְּׁעָרָה, וְקָשָׁה וְתַמּוּהָ בְּעֵינָיו דָּבָר זֶה עַד מְאֹד, וְהִרְאוּ לוֹ מִהַשְּׁמַיִם, שֶׁכֶּף הוּא הָאֱמֶת, שֶׁבְשִׁמְחָה אֱמֶתִית שֶׁאֵדָם שֵׁשׁ וְשִׁמְחַת בְּנִקְדַּת יְהוּדוּתוֹ, בְּאוֹתוֹ רִגַע הוּא פּוֹרַח לְמַעְלָה אֲלֵפִים וְרִבְבוֹת עוֹלָמוֹת וּפְרֻסָּאוֹת, כִּי כָּל־כֶּף חֲשׁוּבָה בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ כָּל הַזֶּה שֶׁאֵדָם זֶה וְעוֹקֵר אֶת עֲצְמוֹ מִמְּקוֹמוֹ, אֶפְלוּ לְדָקָה אַחַת.

וּלְהַבִּין זֶה אֵיךְ יָכוֹל לֵהִיוֹת דָּבָר כְּזֶה בְּמְצִיאוֹת, אֶלָּא כִּי יְדוּעַ שֶׁהָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי הַזֶּה הוּא רַק נִקְדַּת הַמְרֻכָּז בְּתוֹךְ הַגְּלָגָלִים, כַּמְבֹאָר לְבַעֲלֵי תְכוּנָה, וּמִכָּל־שֶׁפֶן נִגְדַּ עוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים, בּוֹדְאֵי אֵינָה נְחֻשְׁבֶת כָּל הָאָרֶץ יוֹתֵר מִנִּקְדָּה. וְיְדוּעַ שֶׁכָּל הַקְּוִים שֶׁתִּמְשֹׁךְ מִנִּקְדַּת הַמְרֻכָּז, הֵנָּה הֵם אֲצֵל הַנִּקְדָּה סְמוּכִים כָּל הַקְּוִים זֶה לָזֶה, וְכָל מָה שֶׁמִּתְרַחֵקִים מִהַנִּקְדָּה, הֵם מִתְרַחֵקִים זֶה מִזֶּה יוֹתֵר, וְכֵן כְּשִׁיתְרַחֵקוּ הַקְּוִים הַרְבֵּה מְאֹד מִהַנִּקְדָּה, יִתְרַחֲקוּ גַם־כֵּן הַקְּוִים זֶה מִזֶּה מְאֹד, אִף שְׁלֹמֶטָה אֲצֵל הַנִּקְדָּה הֵם סְמוּכִים זֶה לָזֶה כְּזֶה:

נמצא אם ישער בדעתו קוים נמשכים מהארץ התחתונה, אפלו רק עד הגלגלים, נמצא אפלו אם אינו הולך ממקומו רק כמלא החוט, אף-על-פי-כן במקום הגלגלים נתרחק ממקום שהיה נגד ראשו תחלה, נתרחק עתה כמה וכמה אלפים פרסאות, לפי ערך גדל הגלגל העליון נגד הארץ התחתונה פיזוע, פי שם קבועים פוכבים אין מספר, וכל פוכב הוא בערך גדל זה העולם ויותר, מפל-שפן וכל-שפן פשישער בדעתו הקוים נמשכים עד עולמות עליונים, אשר כל הגלגלים נגדם אינם נחשבים כלום. נמצא שאין שעור להרחוק שנתרחק שם בעולמות עליונים, על-ידי הרחוק כל שהוא אפלו פחות מחוט השערה, שנתרחק והלך ממקום שהיה בתחלה, פי אף שבכאן, בהארץ התחתונה, לא נתרחק, והלך רק פחות מחוט השערה, שבעיניו לא נתרחק כלום, פי זה אי אפשר לשער, רק השם יתברך. עם כל זה שם בעולמות עליונים נתרחק כמה וכמה אלפים עולמות ופרסאות, מפל-שפן וכל-שפן כשאדם הולך פרסה או כמה פרסאות בעבודת השם, עין לא ראתה וכו' :

נהרי אפרסמון

נמצא, אם ישער בדעתו קוים נמשכים מהארץ התחתונה, אפלו רק עד הגלגלים, נמצא, אפלו אם אינו הולך ממקומו, רק כמלא החוט, אף-על-פי-כן במקום הגלגלים, נתרחק ממקום שהיה נגד ראשו תחלה נתרחק עתה כמה וכמה אלפים פרסאות, לפי ערך גדל הגלגל העליון נגד הארץ התחתונה פיזוע, פי שם קבועים פוכבים אין מספר, וכל פוכב הוא בערך גדל זה העולם ויותר, מפל שפן וכל שפן פשישער בדעתו הקוים נמשכים עד עולמות עליונים, אשר כל הגלגלים נגדם אינם נחשבים כלום, נמצא, שאין שעור להרחוק שנתרחק שם בעולמות עליונים, על-ידי הרחוק כלשהו, אפלו פחות מחוט השערה שנתרחק והלך ממקום שהיה בתחלה, פי אף שבכאן בהארץ התחתונה לא נתרחק, והלך רק פחות מחוט השערה, שבעיניו לא נתרחק כלום, פי זה אי אפשר לשער רק השם יתברך, עם כל זה שם בעולמות עליונים נתרחק כמה וכמה אלפים עולמות ופרסאות, מפל

דע שיש שני מיני פלטיין, ושני הפלטיין דומין זה לזה. באחד דר בו מלך, ובהשני דר עבד. ובנדאי באמת הוא חלוק גדול בין הפלטיין של מלך לפלטיין של עבד, רק אף-על-פי-כן אפשר לטעות ביניהם, כי יש קשר שמתקשרין הרבה נפשות, עד שנעשה מהם

נהרי אפרסמון

שפן וכל שפן פשאדם הולך פרסה או כמה פרסאות בעבודת השם, עין לא ראתה וכו' אל מה הוא יכול לזכות בזה העולם, ומחמת שכל זה נעלם ונסתר מרב בני אדם, לכן כלם נכנסים ביאוש ובדכאון, ושרויים בעצבות ובמרה שחורה, כאלו אף פעם לא יצאו מהמקום שנפלו לשם. וזו עבודת הסמ"ך-מ"ם — להכניס באדם יאוש ומרה שחורה, שיחשב כאלו אבד מנוס ותקנה ממנו, והוא כבר לא יוכל אף פעם לצאת מהחשך שנפל לשם, ועל-ידי-זה כלם מתרחקים ממנו יתברך. ורבונו ז"ל אור האורות, מאיר בנו אור ריחני ועליון פנה, ומגלה לנו סודות נוראים ונפלאים כאלו, פלאי פלאות, איך אדם אפלו שנמצא במדור הקלפות, עם כל זאת אם רק שש ושמח לרגע בשמחת יהדותו, באותו רגע הוא רץ בעולמות העליונים אלפים ורבי רבבות פרסאות, אשר דבר זה לא יכילהו הרעיון. ואם אדם היה יודע מה זה רק לזוז כלשהו ולשמח לרגע בשמחת יהדותו, ומה זה גורם בעולמות העליונים, אזי כלם היו חוזרים בתשובה. ומחמת שבני אדם אינם יודעים מהגלוי הנפלא והנורא הזה, לכן כלם מנחמים בעצבות ובמרירות ובדכאון וביאוש גדול, ומתיאשים מחיהם, ונדמה להם כאלו אבד מנוס ותקנה מהם, וכאלו אף פעם כבר לא יוכלו להשתנות. ולכן אשרי מי שמכניס דבורים אלו לתוך לבבו, ושכ אליו יתברך בלב אמת, אז ושב ורפא לו.

דע, שיש שני מיני פלטיין, ושני הפלטיין דומין זה לזה, באחד דר בו מלך, ובהשני דר עבד. ובנדאי באמת הוא חלוק גדול בין הפלטיין של מלך לפלטיין של עבד, רק אף-על-פי-כן אפשר לטעות ביניהם, כי יש קשר שמתקשרין הרבה נפשות, עד שנעשה מהם בית ופלטיין, כי מתקשרין אחד

בית ופלטיין, פי מתקשרין אחד באחד ואחד באחד, עד שנעשה מהם יסוד, ואחר-כך נעשה אהל, עד שנבנה מהם בית ומדור, וזה המדור הוא מדור לאמת, וכשצריכין לבקש אמת מוצאין שם באותו המדור, הינו בתוך הקשר של הנפשות הנ"ל, שמהם נעשה מדור להאמת פנ"ל. ועל-כן צוּתה התורה אחרי רבים להטות (שמות כג, ב), פי מאחר שרבים נתקשרו כאחד, בודאי שם האמת פנ"ל, וזה בחינת כל הנפש הבאה לבית-יעקב (בראשית מו, כז), הינו שמהנפשות נעשה בית-יעקב, הינו בית מדור לאמת, שהוא בחינת יעקב, כמו שכתוב (מ"ב כ, כ): תתן אמת ליעקב. אבל דע שיש פנגד זה קשר של רשעים, שמתקשרין יחד הרבה נפשות של רשעים, ונעשה מהם בית ומדור לשקר, ועל זה הזהיר הנביא (ישעיה ח, יב): לא תאמרון קשר לכל אשר יאמר העם הזה קשר, פי קשר רשעים אינו מן המנגן, ועל זה פתיב (שמות כג, ב): לא תהיה אחרי רבים לרעות. והנה בין שני הבתים הנ"ל אפשר לטעות, הינו בין האמת והשקר, פי השקר

גחרי אפרסמון

באחד ואחד באחד, עד שנעשה מהם יסוד, ואחר-כך נעשה אהל, עד שנבנה מהם בית ומדור, וזה המדור הוא מדור לאמת, וכשצריכין לבקש אמת מוצאין שם באותו המדור, הינו בתוך הקשר של הנפשות הנ"ל, שמהם נעשה מדור להאמת פנ"ל. ועל-כן צוּתה התורה (שמות כג, ב): "אחרי רבים להטות", פי מאחר שרבים נתקשרו כאחד, בודאי שם האמת פנ"ל, וזה בחינת (בראשית מו, כז): "כל הנפש לבית יעקב הבאה", הינו שמהנפשות נעשה בית-יעקב, הינו בית מדור לאמת, שהוא בחינת יעקב, כמו שכתוב (מ"ב ז, כ): "תתן אמת ליעקב", אבל דע, שיש פנגד זה קשר של רשעים, שמתקשרין יחד הרבה נפשות של רשעים, ונעשה מהם בית ומדור לשקר, ועל זה הזהיר הנביא (ישעיה ח, יב): "לא תאמרון קשר לכל אשר יאמר העם הזה קשר", פי קשר רשעים אינו מן המנגן, ועל זה פתיב (שמות כג, ב): "לא תהיה אחרי רבים לרעות"; והנה, בין שני הבתים הנ"ל אפשר לטעות, הינו בין האמת והשקר, פי השקר מדמה עצמו להאמת, פי גם שם יש קשר

מַדְמָה עֲצָמוּ לְהֵאֱמֵת, כִּי גַם שָׁם יֵשׁ קֶשֶׁר מִנְפָּשׁוֹת רַבִּים, וְאֶפְשָׁר לְאָדָם לְטָעוֹת, וְאִינוּ יוֹדְעֵי הֵיכָן הָאֱמֵת וְלִהְיֶיךָ יִקְרַב עֲצָמוֹ. וְדַע שְׁעַל־יְדֵי מִצְוֹת פְּדִיּוֹן־שְׁבוּיִים זֹכָה לְהֵבִין בֵּין שְׁנֵי הַפְּתִים הַנִּ"ל בֵּין אֱמֵת לְשֶׁקֶר, בֵּין מֶלֶךְ לְעַבְדֵּךְ, כִּי הַשֶּׁקֶר הוּא בְּחִינַת עַבְדֵּךְ, בְּחִינַת אֲרוּר, בְּחִינַת אֲרוּר פְּנֵעַן, עַבְדֵּךְ עַבְדִּים וְכוּ' (בְּרֵאשִׁית ט, כה).

נְהַרֵי אֶפְרַסְמוֹן

מִנְפָּשׁוֹת רַבִּים, וְאֶפְשָׁר לְאָדָם לְטָעוֹת, וְאִינוּ יוֹדְעֵי הֵיכָן הָאֱמֵת וְלִהְיֶיךָ יִקְרַב עֲצָמוֹ. וְדַע, שְׁעַל־יְדֵי מִצְוֹת פְּדִיּוֹן שְׁבוּיִים זֹכָה לְהֵבִין בֵּין שְׁנֵי הַפְּתִים הַנִּ"ל, בֵּין אֱמֵת לְשֶׁקֶר, בֵּין מֶלֶךְ לְעַבְדֵּךְ, כִּי הַשֶּׁקֶר הוּא בְּחִינַת עַבְדֵּךְ, בְּחִינַת אֲרוּר, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ט, כה): "אֲרוּר פְּנֵעַן עַבְדֵּךְ עַבְדִּים" וְכוּ', הֵינּוּ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּרָא אֶת הָעוֹלָם שְׁתֵּהִיָּה בְּחִירָה לְאָדָם, כִּי אִם הִיָּה הַכֹּל גְּלוּי לְפָנַי בְּנֵי אָדָם, וְלֹא הִיָּתָה בְּחִירָה, אֲזִי בְּשִׁבִיל מַה צְרִיכִים כָּל הַבְּרִיאָה?! כִּי הֲרִי יֵשׁ לְהַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְאִין סֶפֶר מְלָאכִים, נְשִׁמוֹת בְּלֵי גּוֹפִים, שְׁתִּמִּיד נִמְצָאִים בְּרוּחָנִיּוֹת, וְאִין לָהֶם שׁוּם בְּחִירָה, וְלִכֵּן הֵם נִקְרָאִים עוֹמְדִים, שְׁתִּמִּיד עוֹמְדִים בְּמַדְרָגָה אַחַת, וְעַקֵּר שְׁבַח הָאָדָם שְׁנִבְרָא בְּעוֹלָם הַזֶּה, שֵׁישׁ שְׁנֵי הַפְּכִים — אֱמֵת וְשֶׁקֶר, חֲשֵׁף וְאוֹר, מֶלֶךְ וְעַבְדֵּךְ, טְמֵאָה וְטָהֳרָה, וְנִתְּנָנוּ בְּחִירָה שְׁיִבְחֹר בְּטוֹב אוֹ בְּרָע, בְּאֱמֵת אוֹ בְּשֶׁקֶר וְכוּ', וְעַל זֶה מִתְּאוּנֵן הַנְּבִיא (ישעיה ה, כ): "הוּי הָאֲמָרִים לְרַע טוֹב וְלְטוֹב רָע, שְׁמַיִם חֲשֵׁף לְאוֹר וְאוֹר לְחֲשֵׁף, שְׁמַיִם מֵר לְמַתֵּק וּמַתֵּק לְמָר, הוּי חֲכָמִים בְּעֵינֵיהֶם וְנִגְדַּד פְּנֵיהֶם נְבִנִים"; וְזוֹ מַעֲלַת בֵּר יִשְׂרָאֵל, שְׁזוֹכָה לְבַחֹר בְּטוֹב וּבְאֱמֵת, וּבְאוֹר וּבְטָהֳרָה, וְנִדְבֵק אֶל הַמֶּלֶךְ, מֵאֵן מְלָכֵי רַבָּנָן, שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, וּבֹרַח מִהָרָע וְהַשֶּׁקֶר וְהַחֲשֵׁף וְהַטְּמֵאָה, וּמִתְּרַחֵק מִהָעַבְדֵּךְ, שֶׁהֵם כָּלֵל הַשִּׁקְרָנִים, הַרְמָאִים וְהַצְּבוּעִים, שְׁמֵרְמִין בְּנֵי אָדָם, וְכַמוֹכָא בְּדִבְרֵי רַבְּנּוּ ו"ל (לְקוּטִי־מִוֵּהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן סז), אֲשֶׁר הַצַּדִּיק הָאֱמֵת הוּא הַיָּפִי וְהַחֲנּוּן וְהַפֶּאֶר שֶׁל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְכִשְׁהוּא מִתְּפָרְסֵם, נִתְּגַלָּה בְּחִינַת מְאוּרֵי אוֹר, שְׁרוּאִים אֶת אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְלִהְיֶיךָ כְּשִׁמְתְּפָרְסִים מִפְּרָסִים שֶׁל שֶׁקֶר, שְׁנִקְרָאִים טְאִטִּירִין, נִתְּגַלָּה בְּחִינַת מְאוּרֵי אוֹר, שְׁבוּעֵרוֹת הַתְּאוּוֹת הָרָעוֹת בְּאָדָם, וְאֵשׁ הַכַּעַס וְהַמַּחְלָקָת מִתְּרַבָּה, וְזֶה מַה שְׁרַבְּנּוּ ו"ל מְסֵפֶר: דַּע שֵׁישׁ שְׁנֵי מִינֵי פְּלִטִין, הֵינּוּ בְּשַׁעַה שְׁהַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּרָא אֶת עוֹלָמוֹ, בְּרָאוּ בְּאֶפְן כְּזֶה, שְׁתֵּהִיָּה בְּחִירָה וְנִסְיוֹן, וְלִכֵּן יֵשׁ

שני מיני פִּלְטִין של אור וחֶשֶׁךְ, ושני הפִּלְטִין דומין זה לזה, כי מה שיש בזה יש בזה, ואין שום הפרש ביניהם, אף באחד דר בו מֶלֶךְ, ובהשני דר עֶבֶד, וכעין שאמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה, פרשה יד, סימן יט): כְּדִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה פִתְחוֹן פֶּה לְאֲמוֹת הָעוֹלָם לומר, אלו הִנֵּה לנו נביא כְּמֹשֶׁה, הִינּוּ עוֹבְדִים לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, ואיזה נביא הִנֵּה להם כְּמֹשֶׁה? זה בלעם בן בעור; נמצא, שֶׁמִּבְחוּץ הָיוּ נִרְאִין אוֹתוֹ דָּבָר, מֹשֶׁה הִנֵּה נביא לְיִשְׂרָאֵל, ובלעם הִנֵּה נביא לְאֲמוֹת הָעוֹלָם, וכן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן נו): כְּשֵׁישׁ צְדִיק גָּדוֹל שֶׁמְגַלֶּה נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת, זֶה לְעַמַּת זֶה יֵשׁ גַּם מֵהַסְטֵרָא אַחֲרָא אֶחָד שֶׁנִּתְגַּדֵּל וְנִתְפָּרֵס, וְכֵמוֹ שֶׁהִיָּה בַּעַת קַבְּלַת הַתּוֹרָה, כְּשֶׁנִּתְּנָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶת הַתּוֹרָה לְנַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, אֲזִי כָּל הָאֲמוֹת רְצוּ אֶל בִּלְעָם לְשַׁמַּע מִמֶּנּוּ תוֹרָה, וּבּוֹדָאֵי זֶה דָּבָר בְּרוּר, אֲשֶׁר בְּאֵמַת הוּא חֲלוּק גָּדוֹל בֵּין הַפִּלְטִין שֶׁל מֶלֶךְ לְפִלְטִין שֶׁל עֶבֶד, כִּי הַמֶּלֶךְ אוֹחֵז בְּאֵמַת וּמֵאִיר לוֹ הָאֹר וּמְחִזִּיק בְּטִהְרָה, וְלֵהֲפֹךְ הָעֶבֶד אוֹחֵז בְּשֶׁקֶר וְחֶשֶׁךְ לוֹ וּמְחִזִּיק בְּטִמְאָה, רַק אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֲפָשָׁר לְטַעוֹת בִּינִיָּהם מִפְּנֵי הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן, כִּי כֹּף בָּרָא הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁשְּׂגִיָּהם יִהְיוּ שְׁוִין, וְלֹא יֵרָאוּ שׁוּם הַפֶּרֶשׁ בִּינֵיהֶם, הִינּוּ בֵּין הַפִּלְטִין שֶׁל מֶלֶךְ וּבֵין הַפִּלְטִין שֶׁל עֶבֶד, בֵּין הַצְּדִיק הָאֵמַת הַדְּבּוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבֵין הַמְּפָרֵס שֶׁל שֶׁקֶר, שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ בֵּין יְמִינוּ לְשִׂמְאָלוֹ. כִּי יֵשׁ קֶשֶׁר שֶׁמִּתְקַשְּׂרִין הַרְּבֵה נִפְשׁוֹת, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵהֶם בֵּית וּפִלְטִין, כִּי מִתְקַשְּׂרִין אֶחָד בְּאֶחָד וְאֶחָד בְּאֶחָד, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵהֶם יְסוֹד, וְאַחֲרֵי-כֵן נַעֲשֶׂה אֵהָל, עַד שֶׁנִּבְנְהָ מֵהֶם בֵּית וּמְדוֹר, וְזֶה הַמְּדוֹר הוּא מְדוֹר לְאֵמַת, וְכִשְׁצִירְכִין לְבַקֵּשׁ אֵמַת, מוֹצֵאִין שֵׁם בְּאוֹתוֹ הַמְּדוֹר, הִינּוּ בְּתוֹךְ הַקֶּשֶׁר שֶׁל הַנְּפִשׁוֹת הַנִּלְוִי, שֶׁמֵהֶם נַעֲשֶׂה מְדוֹר לְהָאֵמַת כְּנִלְ; כִּי כָּל צְדִיק וְצְדִיק שֶׁהוּא צְדִיק אֱמֵתִי, הַדְּבּוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּטֵל וּמִבְטָל אֶל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁנִּכְלָל כָּל כָּלוֹ בְּעֵצָם עֲצָמִיּוֹת אֵלְקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, מֵרַב הַתְּכַלּוּתוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, נִמְשָׁכוֹת אֵלָיו נִשְׁמוֹת, וְהוּא נִקְרָא רַעֲיָא מֵהִימְנָא, שֶׁהוּא מְמַנֶּה עַל הַרְּבֵה נִשְׁמוֹת, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), שֵׁיִשׁ בְּכָל דוֹר וְדוֹר רוֹעֵה שֶׁהוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה, וְהוּא בּוֹנֵה מִשְׁכָּן, וְכָל אֶחָד כְּפִי הַמִּשְׁכָּן שֶׁבּוֹנֵה וְעוֹשֶׂה, כֵּן יֵשׁ לוֹ תִּינוּקוֹת, הִינּוּ נִשְׁמוֹת שֶׁהֵם מְקַבְּלִים מִמֶּנּוּ, וְכִפִּי רַבּוּי הַנִּשְׁמוֹת שֵׁיִשׁ לוֹ, וְהוּא מוֹשֵׁל עֲלֵיהֶן, כֵּן מִתְקַשְּׂרִים אֶחָד בְּאֶחָד, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵהֶם יְסוֹד, וְאַחֲרֵי-כֵן אֵהָל, עַד שֶׁנִּבְנְהָ מֵהֶם בֵּית וּמְדוֹר, שֶׁזֶה מְדוֹר לְהָאֵמַת; כִּי יֵשׁ צְדִיק שֶׁבָּאֲתַגְלִיא אֵין לוֹ

ממשלה כָּלִל, כּמוֹבא בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן נו), עִם כָּל זֶה בְּאַתְכֶּסְיָא וּבְהֶעֱלַם גְּדוּל הוּא מוֹשֵׁל עַל הַרְבֵּה נְשָׁמוֹת, כִּי נִשְׁמַתָּם הִיא תַחְתּוֹ, וְנִכְנָעִים תַּחְתּוֹ, וְיֵשׁ אֶחָד שֶׁבְּאַתְגְּלִיָּא אֵין לוֹ שׁוּם מְמֻשָּׁלָה, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן בְּאַתְכֶּסְיָא וּבְהֶעֱלַם גְּדוּל הוּא מוֹשֵׁל עַל כָּל הַדּוֹר, וְאַפְלוּ עַל כָּל צַדִּיקֵי הַדּוֹר, כִּי כָּל נְשָׁמוֹתֵיהֶם הֵם כָּלֵם תַּחַת מְמֻשְׁלָתוֹ וּמְלֻכוֹתוֹ, וְכָלֵם נִכְנָעִים וּכְפוּפִים אֵלָיו, רַק שֶׁהוּא בְּהֶעֱלַם גְּדוּל. נִמְצָא, שֶׁמְכַל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּתְאַחֲדִים יַחַד אֶחָד בְּאֶחָד, עַד שֶׁמִּזֶּה נִבְנְה מְדוֹר הָאֱמֶת. וְעַל־כֵּן צוֹתָהּ הַתּוֹרָה (שְׁמוֹת כג, ב): "אַחֲרֵי רַבִּים לְהִטֹּת"; כִּי מֵאַחַר שֶׁרַבִּים נִתְקַשְׁרוּ בְּאֶחָד, בּוֹדֵאֵי שֶׁם הָאֱמֶת כּוֹנֵן"; כִּי כָּלֵם נִכְלָלִים בְּשֶׁרֶשׁ, שִׁזָּה הַמְּלֶךְ מֵאֵן מְלֻכֵי רַבָּנָן, שֶׁהוּא רֹאשׁ כָּל הַצַּדִּיקִים, שֶׁכָּלֵם נִמְשָׁכִים מִמֶּנּוּ, וְהוּא הָרֹאשׁ בֵּית, כּמוֹבא בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן סז), שֶׁהַצַּדִּיק הַגְּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד הוּא הָרֹאשׁ בֵּית, וּבֵיתוֹ הוּא פְּלִטִין שֶׁל אֱמֶת. וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית מו, כז): "כָּל הַנֶּפֶשׁ לְבֵית יַעֲקֹב הַבָּאָה", הֵינּוּ שֶׁמֵּהַנֶּפְשׁוֹת נִבְעָשׂה בֵּית יַעֲקֹב, הֵינּוּ בֵּית מְדוֹר לְאֱמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (מִיכָה ז, כ): "תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב", הֵינּוּ מֵיַעֲקֹב יֵצְאוּ שְׁבַעִים נֶפֶשׁ, כִּי נִכְלָלוּ כָּלֵם בּוֹ, וְלִכֵּן קָרְאָן נֶפֶשׁ — בְּלִשׁוֹן יַחִיד, כְּמוֹ־כֵן הַמְּלֶךְ יוֹשֵׁב בְּפְּלִטִין שֶׁל אֱמֶת, שֶׁנִּבְעָשׂה עַל־יְדֵי שֶׁהַתְּקַשְׁרוֹת יַחַד הַנְּשָׁמוֹת אֶחָד בְּאֶחָד, עַד שֶׁנִּבְעָשׂה מֵהֶם בֵּית וּפְּלִטִין, שֶׁשֵׁם הָאֱמֶת. אֲבָל דַּע, שִׁזָּה לַעֲמַת זֶה, יֵשׁ פְּלִטִין שֶׁל שֶׁקֶר, שֶׁמִּשֵּׁם יוֹצְאִים כָּל הַשֶּׁקֶרִים בְּעוֹלָם, וּמִשֵּׁם נִמְשָׁכִים כָּל הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר, כִּי כְּמוֹ שֶׁבְּקִדְשָׁה מִתְאַחֲדִין הַנְּשָׁמוֹת יַחַד, כְּמוֹ־כֵן בְּטִמְאָה וּבְשֶׁקֶר, שִׁישׁ כִּנְגַד זֶה קָשֶׁר שֶׁל רְשָׁעִים, שֶׁמִּתְקַשְׁרִין יַחַד הַרְבֵּה נֶפְשׁוֹת שֶׁל רְשָׁעִים, וְנִבְעָשׂה מֵהֶם בֵּית וּמְדוֹר לְשֶׁקֶר; כִּי מִתְלַקְטִין כָּל מֵינֵי רְשָׁעִים יַחַד אֵלוֹ עִם אֵלוֹ, עַד שֶׁמֵּהֶם וּבֵהֶם נִבְנְה בֵּית וּמְדוֹר לְהַשֶּׁקֶר, שֶׁמִּשֵּׁם יוֹצְאִים כָּל הַשֶּׁקֶרִים בְּעוֹלָם. וְעַל זֶה הַזְּהִיר הַנְּבִיא (ישעיה ח, יב): "לֹא תֵאמְרוּן קָשֶׁר לְכָל אֲשֶׁר יֹאמֵר הָעָם הַזֶּה קָשֶׁר"; כִּי קָשֶׁר רְשָׁעִים אֵינּוּ מִן הַמִּנְיָן, וְעַל זֶה פְּתִיב (שְׁמוֹת כג, ב): "לֹא תִהְיֶה אַחֲרַי רַבִּים לְרַעַת"; כִּי אִם לֹא נִתְגַּלָּה מֵהֶם אֱמֶת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אֲלֵא אֲדַרְבֵּה מִשֵּׁם יוֹצְאָת כָּל הַכְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, זֶה קָשֶׁר שֶׁל רְשָׁעִים, בֵּית וּמְדוֹר לְהַשֶּׁקֶר. וְהִנֵּה, בֵּין שְׁנֵי הַבְּתִים הַנִּלְאָפוֹשֶׁר לְטָעוֹת, הֵינּוּ בֵּין הָאֱמֶת וְהַשֶּׁקֶר, כִּי הַשֶּׁקֶר מְדַמֶּה עֲצָמוֹ לְהָאֱמֶת, וְאֵי אֲפֹשֶׁר לְהַפִּיר בִּינֵיהֶם כָּלִל, כִּי הֵם נִרְאִים אֶחָד לְאֶחָד, בְּלֵי שׁוּם שְׁנוּי, כִּי מִצַּד הַחִיצוֹנִיּוֹת לֹא רוֹאִים שׁוּם דְּבַר, אֲדַרְבֵּה יְכוּלִים לְטָעוֹת מְאֹד, וְלִהְחַלִּיף בֵּין

האמת להשקר, בין האור להחשך, בין טמאה לטהרה, פי גם שם יש קשר מנפשות רבים, ואפשר לאדם לטעות, כי הם נראים שניהם אחד, ואינו יודע היכן האמת ולהיכן יקרב עצמו, שזה עקר הגלות הארץ והמר, כעין שאמרו חכמינו הקדושים (מכילתא בא): מגיד שהיה פרעה מחזר ושואל בכל ארץ מצרים: היכן משה שרוי, היכן אהרן שרוי; כי מאחר שהכל נדמה כאחד, אזי בני-אדם אינם יודעים איפה היא האמת, וכמאמרם ו"ל (סנהדרין צז.) על הפסוק (ישעיה נט, טו): "ותהי האמת נעדרת", מאי 'ותהי האמת נעדרת', אמרי דבי רב: מלמד שנעשית עדרים עדרים והולכת לה, וכל אחד אומר, שאצלו האמת, עד שלא יודעים איפה האמת ואיפה השקר, איפה הטמאה ואיפה הטהרה, איפה האור ואיפה החשך. ודע, שעל-ידי מצות פדיון שבויים זוכה להבין בין שני הבתים הנ"ל, בין אמת לשקר, בין מלך לעבד, פי השקר הוא בחינת עבד, בחינת ארור, בחינת (פראשית ט, כה): "ארור כנען עבד עבדים" וכו'; הינו מהיכן יכולים להבחין בין אמת לשקר, בין מלך לעבד? מי שמקים מצות פדיון שבויים, שעוסק לקרב רחוקים אליו יתברך, ומוציא שבויים, שהם אלו שנשבו ברשת יצרם הרע, זהו פלטין של אמת, ולהפך מי שמתנגד לקרב רחוקים, ואינו עוסק בפדיון שבויים להוציא נשמות שנשבו ברשת יצרם הרע, זה פלטין של שקר. וכלל זה יש בדינו, שמי שמתנגד על ענין קרוב רחוקים אל הקדוש-ברוך-הוא, זה סימן שהוא בכלל "ארור כנען עבד עבדים", כי יסוד היסודות ביהדות זה לקרב רחוקים, וזו עבודת כל הצדיקים האמתיים שבכל דור ודור, וכל החכמים חכמי התורה האמתיים, שמוסרים את נפשם להחזיר אמונה פשוטה בו יתברך בנשמות ישראל, ולקרב את התועים, ולהוציא אותם משבים שנשבו ברשת יצרם הרע. ומובא בדברי מוהרנ"ת ו"ל (לקוטי-הלכות, ברכות הראיה וברכות פרטיות, הלכה ה', אות טז), שכל אלו המתנגדים לקרב רחוקים, ובפרט בני הנעורים, השתלשלותם הוא מהמלאכים שקטרגו על בריאת האדם. וביותר הסמ"ך-מ"ם, שהוא קטרג יותר מפלם, שלא לברא את האדם. ולכן פל אלו המונעים לקרב רחוקים, ואינם עוסקים בפדיון שבויים להוציא מהשבי נשמות ישראל שנשבו בידי יצרם, הם שלוחי הסמ"ך-מ"ם המקטרג הגדול, וזה הפלטין של שקר, שראוי להתרחק משם, מה שאין כן מי שעוסק בפדיון שבויים לקרב רחוקים אליו יתברך, ומוציא את אלו שנשבו בידי יצרם, שם הוא פלטין של אמת, וראוי לישוב שם.

יִדְעַ שְׂיֵשׁ שְׁנֵי שְׁכָלִיּוֹת, וְהֵם בְּחִינַת אַחֲרֵי וְקִדְמָה, הֵינּוּ שְׂיֵשׁ שְׁכָל שְׂמַגִּיעַ לְאָדָם לְפִי הַזְמַן, וְכָל מָה שְׁנִזְקֵן וְכָא בְיָמִים יוֹתֵר, הוּא יוֹדֵעַ יוֹתֵר, בְּבְחִינַת יָמִים יִדְבְּרוּ (אִיּוֹב ל.ב, ז), וְזֶה הַשְּׁכָל הוּא בְּחִינַת אַחֲרֵי, שְׂבָא בְּאַחֲרֵי הַזְמַן, כִּי לְזֶה הַשְּׁכָל צָרִיךְ זְמַן. אֲבָל יֵשׁ שְׁכָל שְׂבָא לְאָדָם בְּשִׁפְעַ גְּדוּל בְּמַהִירוֹת גְּדוּל, בְּפָחוֹת מְרַגֵּעַ, כִּי הוּא לְמַעַלָּה מֵהַזְמַן, וְאֵין צָרִיךְ שׁוּם זְמַן לְזֶה הַשְּׁכָל, וְזֶה הַשְּׁכָל הוּא בְּחִינַת פְּנִיָּם, וְהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב, בְּחִינַת אֱמֶת, בְּבְחִינַת מְבַקְשֵׁי פְּנִיָּה יַעֲקֹב סָלָה (תְּהִלִּים כד, ו) :

נַחֲרֵי אֶפְרָסִמוֹן

יִדְעַ, שְׂיֵשׁ שְׁנֵי שְׁכָלִיּוֹת, וְהֵם בְּחִינַת אַחֲרֵי וְקִדְמָה, הֵינּוּ שְׂיֵשׁ שְׁכָל שְׂמַגִּיעַ לְאָדָם לְפִי הַזְמַן, וְכָל מָה שְׁנִזְקֵן וְכָא בְיָמִים יוֹתֵר, הוּא יוֹדֵעַ יוֹתֵר, בְּבְחִינַת (אִיּוֹב ל.ב, ז) : "יָמִים יִדְבְּרוּ" ; וְזֶה הַשְּׁכָל הוּא בְּחִינַת אַחֲרֵי, שְׂבָא בְּאַחֲרֵי הַזְמַן, כִּי לְזֶה הַשְּׁכָל צָרִיךְ זְמַן, אֲבָל יֵשׁ שְׁכָל שְׂבָא לְאָדָם בְּשִׁפְעַ גְּדוּל וּבְמַהִירוֹת גְּדוּל, בְּפָחוֹת מְרַגֵּעַ, כִּי הוּא לְמַעַלָּה מֵהַזְמַן, וְאֵין צָרִיךְ שׁוּם זְמַן לְזֶה הַשְּׁכָל, וְזֶה הַשְּׁכָל הוּא בְּחִינַת פְּנִיָּם, וְהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב, בְּחִינַת אֱמֶת, בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים כד, ו) : "מְבַקְשֵׁי פְּנִיָּה יַעֲקֹב סָלָה". (לְקַטֵּעַ זֶה יֵשׁ שְׂיִכּוֹת אֶל הַמְּאָמֵר בְּלִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כ"א) : יֵשׁ שְׁכָל שֶׁהוּא בְּחִינַת אַחֲרֵי, שְׂלֹקֵחַ לְאָדָם הֶרְבֵּה זְמַן עַד שְׂמַשִּׁיגוֹ, בְּבְחִינַת (אִיּוֹב ל.ב, ז) : "יָמִים יִדְבְּרוּ", כִּי לֹקֵחַ זְמַן עַד שֶׁהוּא מַשִּׁיגוֹ, אֲבָל יֵשׁ שְׁכָל שְׂבָא לְאָדָם בְּשִׁפְעַ גְּדוּל וּבְמַהִירוֹת, וְזֶה כָּא מְלַמַּעַלָּה מֵהַזְמַן, שֶׁהַשְּׁכָל הַזֶּה נִקְרָא בְּחִינַת פְּנִיָּם, שְׁזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים כד, ו) : "מְבַקְשֵׁי פְּנִיָּה יַעֲקֹב סָלָה" ; כִּי אָדָם צָרִיךְ לְזַכֵּךְ אֶת עַצְמוֹ וּבְפִרְט אֶת הַשְּׂבָעָה גְּרוֹת שְׁלוֹ : הַעֵינִים, הָאָזְנִים, הַחֻטָּם, וְהַפֶּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה מַחוּ מְזַדְכֵּךְ, וְזוֹכֵה לְשִׁפְעַ אֱלֹקֵי שְׂבָא עֲלָיו בְּמַהִירוֹת גְּדוּלָּה, שְׁזוֹכֵה לְהַשִּׁיג אֱמֶת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּגִלּוּי רַב וְנוֹרָא מְאֹד. וְלִהְפֹּךְ מִי שְׂעֵדִין לֹא זָכָה אֶת הַשְּׂבָעָה גְּרוֹת שְׁלוֹ : הַעֵינִים, הָאָזְנִים, הַחֻטָּם, וְהַפֶּה, לֹקֵחַ לוֹ הֶרְבֵּה זְמַן, עַד שֶׁהוּא מַשִּׁיג הַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת, וְלִכֵּן רוֹאִים הַפֶּרֶשׁ גְּדוּל בֵּין בְּנֵי אָדָם, שְׂלֹאֲחֵד לֹקֵחַ הֶרְבֵּה זְמַן עַד שְׁזוֹכֵה לְאֱמוּנָה פְּשוּטָה, מַחֲמַת שְׂעֵדִין לֹא תִקֵּן אֶת מַעֲשָׂיו, עוֹלִים עַל לְבוֹ קְשִׁיּוֹת וּסְפִקוֹת וּבְלִבּוֹלִים בְּאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְרַחוּק הוּא עֵדִין מִלְּהַשִּׁיג הַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת, וְיֵשׁ אָדָם שֶׁנִּשְׁפָּע עֲלָיו שִׁפְעַ אֱלֹקֵי

אחר שבת פרשת ויחי אמר: ב"ש של סעודות" זה נודע לי סגלה לפאקין (אבעבועות), לקח קרייד (נתר), ושלש פעמים כמו משקל הקרייד יקח זייף (בורית - סבון) ויעשה משניהם מרחץ לרחץ התינוק, (שקורין באד), וצריך לעשות תכף ומיד כשמתחיל התינוק להתחמם ולבער על זה, ויועיל בעזרת השם אם אין הגזרה חזקה, אבל אם הגזרה חזקה חס ושלום לא יועיל.

ואמר פי חלי הפאקין נעשה מחטא העגל, ובענין הזה קשה: הלא גם אצל אמות העולם יש חלי זה. אך איתא במדרש (בראשית רבה ח' א'), שאמות העולם היו ראויים שלא יהיה להם שום חלי (מאחר שנמן לחלקם העולם הזה), אך כדי שלא יהיו מוניין ומתגרין

גחרי אפרסמון

שמאיר בו אורו יתברך בגלוי רב ונפלא מאד, ובכל רגע נתחדשים אצלו יחודים חדשים, ונמשך עליו אור גדול מאד מהארת האין סוף ברוך הוא, עד שכמעט נתבטל במציאות, כל זה בא לו מחמת שזכה לזכך את העינים, האזנים, החטם, והפה, שהם נגד הארבעה עולמות: אצילות, בריאה, יצירה, עשיה, שהם הארבעה שמות: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, שמאירים עליו תמיד השמות האלו, והוא בטל ומבטל תמיד אל האין סוף ברוך הוא, אשרי מי שמקדש את השבעה גרות שלו.

אחר שבת פרשת ויחי אמר: ב"ש של סעודות" זה נודע לי סגלה לפאקין (אבעבועות), לקח קרייד (נתר), ושלש פעמים כמו משקל הקרייד יקח זייף (סבון), ויעשה משניהם מרחץ לרחץ התינוק (שקורין באד), וצריך לעשות תכף ומיד כשמתחיל התינוק להתחמם ולבער על זה, ויועיל בעזרת ה' — אם אין הגזרה חזקה, אבל אם הגזרה חזקה, חס ושלום — לא יועיל. ואמר פי חלי הפאקין נעשה מחטא העגל. ובענין הזה קשה: הלא גם אצל אמות העולם יש חלי זה? אך איתא במדרש (בראשית רבה, פרשה פח, סימן א'), שאמות העולם היו ראויים שלא יהיה להם שום חלי (מאחר שנמן לחלקם העולם הזה), אך כדי שלא יהיו מוניין ומתגרין בישראל, נתן להם כל החלאים שיש לישראל. וכמו שפרש רש"י על פסוק (תהלים לט, ט): "חרפת נבל אל

בישראל, נתן להם כל החלאים שיש לישראל, וכמו שפרש רש"י על פסוק: חרפת נבל אל תשימני (תהלים לט, ט), הבא גם עליו נגעים ומכאובות, כדי שלא יוכל לומר לי אתם לוקים ואנו אין אנו לוקים, והתפלה הזאת גרמה להביא יסורי חלאים על האמות. וגם לכאורה קשה: הלא גם קדם חטא העגל בודאי היה חלי זה, אף קדם לא היה חלי קשה, רק שהיו הפאקין מחמת הדמים שהתינוק יונק במעי אמו, פידוע לחכמי הרופאים, אבל לא היה חלי קשה, שיהא מספן למות חס ושלום כמו עכשו, וזה נעשה מחטא הנ"ל.

גם נרמז קצת בירמיה (ב, כב), נזכרים פלם בפסוק אחד: כי אם תכבסי בנתר ותרבי לך בורית נכתם עונך לפני. פרש רש"י על עון העגל. נתר פרוש בלעז קרייד; בורית זיף. (נמצא שמרמו פאן סוד הסגלה הנ"ל לחלי הנ"ל, הבא מחטא העגל, דהינו לכבס בנתר, שהוא קרייד, ולהרבות בורית, שהוא זיף) והבן נפלאות:

נחרי אפרסמון

תשימני, הבא גם עליו נגעים ומכאובות, כדי שלא יוכל לומר: לי אתם לוקים, ואנו אין אנו לוקים. והתפלה הזאת גרמה להביא יסורי חלאים על האמות. וגם לכאורה קשה, הלא גם קדם חטא העגל בודאי היה חלי זה? אף קדם לא היה חלי קשה, רק שהיו הפאקין מחמת הדמים שהתינוק יונק במעי אמו, פידוע לחכמי הרופאים, אבל לא היה חלי קשה שיהא מספן למות, חס ושלום, כמו עכשו, וזה נעשה מחטא הנ"ל.

גם נרמז קצת בירמיה (פרק ב, כב), נזכרים פלם בפסוק אחד: "כי אם תכבסי בנתר, ותרבי לך בורית, נכתם עונך לפני"; פרוש רש"י על עון העגל, נתר פרוש בלעז קרייד, בורית זיף (נמצא שמרמו פאן סוד הסגלה הנ"ל לחלי הנ"ל, הבא מחטא העגל, דהינו לכבס בנתר שהוא קרייד, ולהרבות בורית שהוא זיף), והבן נפלאות.

מימי ילדותו. פעם אחת באו אליו עם פדיון להתפלל על ילדה שרה אסתר בת יהודית, ואמר שתמות, וכן הוה. ואמר שידע זאת מהתורה הקדושה, שראה אז פסוק (שמות ז, כא): וְהִדְגָה אֲשֶׁר בִּיָּאֹר מֵתָה וַיִּבְאֵשׁ, וּבְאֵלוֹ הַתְּבוּת "מֵתָה וַיִּבְאֵשׁ" נִתְגַּלָּה לוֹ זֹאת. מֵתָהּ וַיִּבְאֵשׁ רְאֵשֵׁי-תְבוּת שָׂרָה אֶסְתֵּר בַּת יְהוּדִית נִי — מֵתָהּ. הַשֵּׁם יִשְׁמְרֵנוּ.

הַזְהִיר לְאֲנָשָׁיו שֶׁשִּׁיקְרָה לָהֶם מִקְרָה בְּלִתי טְהוֹר חֵס וְשָׁלוֹם, שִׁילְכוּ תִכְף וּמִדָּ לְמִקְוֵה לְטָבֵל, כִּי עַל-יְדֵי הַמִּקְרָה חֵס וְשָׁלוֹם נַעֲשֶׂה מֵהַ שְׁנַעֲשֶׂה. עַל-כֵּן טוֹב מְאֹד, שֶׁקָּדָם שְׁמַתְחִיל לְהַעֲשׂוֹת מִזֶּה אֵיזָה דְּבַר חֵס וְשָׁלוֹם, שִׁיקְדִים עֲצֻמוֹ הָאָדָם וְיִטְבֵּל וַיְטַהֵר עֲצֻמוֹ.

וְהַזְהִיר מְאֹד לְבַל יִתְפַּחַד הָאָדָם מִזֶּה כָּלֵל, כִּי הַפַּחַד וְהַדְּאָגוֹת וְהַמְרָה-שְׁחוּרוֹת בְּעִנְיָן זֶה מְזִיק מְאֹד מְאֹד, בְּפָרֵט אַחַר

נַחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

מימי ילדותו פעם אחת באו אליו עם פדיון להתפלל על ילדה, "שרה אסתר בת יהודית", ואמר שתמות, וכן הוה. ואמר, שידע זאת מהתורה הקדושה, שראה אז פסוק (שמות ז, כא): "וְהִדְגָה אֲשֶׁר בִּיָּאֹר מֵתָה וַיִּבְאֵשׁ", וּבְאֵלוֹ הַתְּבוּת "מֵתָה" וַיִּבְאֵשׁ, נִתְגַּלָּה לוֹ זֹאת, מֵתָהּ וַיִּבְאֵשׁ רְאֵשֵׁי תְבוּת: שָׂרָה אֶסְתֵּר בַּת יְהוּדִית נִי — מֵתָהּ, ה' יִשְׁמְרֵנוּ.

הַזְהִיר לְאֲנָשָׁיו, שֶׁשִּׁיקְרָה לָהֶם מִקְרָה בְּלִתי טְהוֹר, חֵס וְשָׁלוֹם, שִׁילְכוּ תִכְף-וּמִדָּ לְמִקְוֵה לְטָבֵל, כִּי עַל-יְדֵי הַמִּקְרָה, חֵס וְשָׁלוֹם, נַעֲשֶׂה מֵהַ שְׁנַעֲשֶׂה, עַל-כֵּן טוֹב מְאֹד שֶׁקָּדָם שְׁמַתְחִיל לְהַעֲשׂוֹת מִזֶּה אֵיזָה דְּבַר, חֵס וְשָׁלוֹם, שִׁיקְדִים עֲצֻמוֹ הָאָדָם, וַיְטַבֵּל וַיְטַהֵר עֲצֻמוֹ. וְהַזְהִיר מְאֹד, לְבַל יִתְפַּחַד הָאָדָם מִזֶּה כָּלֵל, כִּי הַפַּחַד וְהַדְּאָגוֹת וְהַמְרָה שְׁחוּרוֹת בְּעִנְיָן זֶה מְזִיק מְאֹד מְאֹד, בְּפָרֵט אַחַר שֶׁגָּלָה אֵלָיו הַעֲשֶׂרָה קְפִיטֵל תְּהֵלִים, הַמְסַגְּלִים לְתַקוּן חֵטָא זֶה.

שגלה אלו העשרה קפיטל תהלים המסגלים לתקון חטא זה, והם: ט"ז, ל"ב, מ"א, מ"ב, נ"ט, ע"ז, צ', ק"ה, קל"ז, ק"ן, כמבאר בספרים הנדפסים כבר. אז אמר, שמי שיזכה לקים זאת, לומר אלו העשרה קפיטל תהלים הנ"ל באותו היום שיקרה לו חס ושלום, אזי בודאי יתקן חטאו, ושוב אל ידאג כלל. גם היה מתלוצץ מאלו החסידים והיראים, שכשמגיע להם איזה הרהור, אזי הם מתפחדים שלא יבואו לידי מקרה, ומחמת זה הם רגילים בהתר, מחמת פחד שלא יבואו לידי מקרה. והוא, זכרונו לברכה, היה מתלוצץ מזה. ועקר פונתו היה שהאדם צריך לכלי להתפחד ולהתירא כלל מדברים כאלו, ולכלי לחשב מחשבות כלל בענין זה, רק יהיה כגבור חיל לעמד כנגד תאותו ויסיח דעתו מזה לגמרי, ואל יתפחד כלל. וה', הטוב בעיניו יעשה עמו, מה שהוא יתברך חפץ.

ורמז בדבריו, שזה בחינת פגם של דוד המלך עליו השלום בבת־שבע וכו', ולא באר הדבר היטב. ומאד מאד צריכין

נחרי אפרסמון

והם: ט"ז, ל"ב, מ"א, מ"ב, נ"ט, ע"ז, צ', ק"ה, קל"ז, ק"ן, כמבאר בספרים הנדפסים כבר, אז אמר, שמי שיזכה לקים זאת, לומר אלו העשרה קפיטל תהלים הנ"ל באותו היום שיקרה לו, חס ושלום, אזי בודאי יתקן חטאו, ושוב אל ידאג כלל. גם היה מתלוצץ מאלו החסידים והיראים, שכשמגיע להם איזה הרהור, אזי הם מתפחדים שלא יבואו לידי מקרה, ומחמת זה הם רגילים בהתר, מחמת פחד שלא יבואו לידי מקרה, והוא ו"ל היה מתלוצץ מזה, ועקר פונתו היה, שהאדם צריך לכלי להתפחד ולהתירא כלל מדברים כאלו, ולכלי לחשב מחשבות כלל בענין זה, רק יהיה כגבור חיל לעמד כנגד תאותו, ויסיח דעתו מזה לגמרי, ואל יתפחד כלל, וה' הטוב בעיניו יעשה עמו מה שהוא יתברך חפץ.

ורמז בדבריו, שזה בחינת פגם של דוד המלך, עליו השלום, בבת־שבע וכו', ולא באר הדבר היטב. ומאד מאד צריכין להתחזק בשמחה תמיד, ואל

להתחזק בשמחה תמיד, ואל יפל בדעתו כלל משום דבר שבעולם, אף אם יעבור עליו מה. ואם יהיה חזק בדעתו, ולא יתפחד כלל, ולא יחשב מחשבות כלל (שקורין איבער טראכטין), וילך בתמו בשמחה, יזכה לסוף לעבור על הכל בשלום. ודברים כאלו אי אפשר לבאר בכתב, וערום יבין לאשורו.

עוד מה שספר בשבת חנכה ונשפח, מִבְּנֵי מִלְךְ שְׁנַתְרַחַק מֵאָבִיו וכו', והיה מתגעגע מאד מאד וכו' וכו', והגיע לו כתב מאביו, והיה משתעשע בו מאד מאד, והיה מתגעגע עדין מאד, והיה מתגעגע על-כל-פנים שיושיט לו יד, ואם היה מושיט לו יד, היה מחבקה ומנשקה. אחר-כך ישב עצמו: הלא זה הכתב הוא כתב-יד-המלך בעצמו, ואם-כן הוא יד-המלך וכו' וכו'. (פל זה לא נכתב כראוי, כי נשפח, כי לא נכתב בזמנו):

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם.

ברוך הנותן לייעף פח ולאין אונים עצמה ירבה:

נחרי אפרסמון

יפל בדעתו כלל משום דבר שבעולם, אף אם יעבור עליו מה, ואם יהיה חזק בדעתו ולא יתפחד כלל, ולא יחשב מחשבות כלל (שקורין איבער טראכטין), וילך בתמו בשמחה, יזכה לסוף לעבור על הכל בשלום. ודברים כאלו אי אפשר לבאר בכתב, וערום יבין לאשורו.

עוד מה שספר בשבת חנכה ונשפח, מִבְּנֵי מִלְךְ שְׁנַתְרַחַק מֵאָבִיו וכו', והיה מתגעגע מאד מאד וכו' וכו', והגיע לו כתב מאביו, והיה משתעשע בו מאד מאד, והיה מתגעגע עדין מאד, והיה מתגעגע על-כל-פנים שיושיט לו יד, ואם היה מושיט לו יד, היה מחבקה ומנשקה. אחר-כך ישב עצמו: הלא זה הכתב הוא כתב יד המלך בעצמו, ואם-כן הוא יד המלך וכו' וכו'. (פל זה לא נכתב כראוי, כי נשפח, כי לא נכתב בזמנו).

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם:

ברוך הנותן לייעף פח ולאין אונים עצמה ירבה:

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם
זה שמו נאה לו

תקון הכּלֵלִי

תקון נורא ונפלא מאד מאד לכלליות החטאים
והוא פגם הברית, רחמנא לצלן

*

ומסגל מאד גם לפרנסה ולהצלחה
בכל הענינים בגשמיות וברוחניות
אשרי מי שיאמרם בכל יום

*

יסדו, תקנו, גלו וצוה לפרסמו לכל ישראל.
רבנו הקדוש והנורא אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

*

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

תקוּן הַפְּלִי

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים
האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים
אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל נובע
מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקוּן זה.

לכו נרננה ליהוה נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה בזמירות
נריע לו: כי אל גדול יהוה ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד
קדשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו על ידי שהוא טמיר
ונעלם בשם כל ישראל:

טז א מכתם לדוד שמרני אל פי-חסייתי בך:
ב אמרת ליהוה אדני אתה טובתי בל-עליה:
ג לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל-חפציי-
ד ירבו עצבותם אחר מהרו בל-אסוף
ה נספיהם מדם ובל-אשא את-שמותם על-שפתי:
ו יהוה מנת-חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי:
ז חבלים נפלו-לי בנעמים אף-נחלת שפחה עלי:
ח אברך את-יהוה אשר יעצני אף-לילות יסרוני
ט כליותי: ח שויתי יהוה לנגדי תמיד כי מימיני
י בל-אמוט: ט לכן א שמח לבי ויגל כבודי אף-
יא בשרי ישכן לבטח: י כי א לא-תעזב נפשי לשאול
יב לא-תתן חסידך לראות שחת: יא תודיעני ארח
יג חיים שבע שמחות את-פניך נעמות בימינך
יד נצח:

לב * לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁר־י נְשׁוּי־פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה:
 ב אֲשֶׁר־י אָדָם לֹא יַחֲשֵׁב יְהוָה לוֹ עוֹן וְאִין
 בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: ג כִּי־הֶחְרַשְׁתִּי בָּלוּ עַצְמִי בְּשִׂאֲנִי
 כָּל־הַיּוֹם: ד כִּי | יוֹמָם וְלַיְלָה תִּכְבֹּד עָלַי יָדָךְ גְּהַפְּךָ
 לְשִׂדֵי בְּחַרְבֵּנִי קִיִּץ סָלָה: ה חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנִי
 לֹא־כִסִּיתִי אֲמַרְתִּי אוֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִיהוָה וְאַתָּה
 נִשְׂאתָ עוֹן חֲטָאתִי סָלָה: ו עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כָּל־חֹסֵד | אֲלֶיךָ לָעֵת מְצֹא רַק לְשֹׁטֵף מַיִם רַבִּים
 אֲלֵיו לֹא יִגִּיעוּ: ז אַתָּה | סֹתֵר לִי * מִצַּר תִּצְרֵנִי
 רַנִּי פִלֵּט תִּסּוּבְּנִי סָלָה: ח אֲשֶׁכִּילְךָ | וְאוֹרְךָ
 בְּדַרְךְ־זוֹ תִלְךָ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי: ט אֶל־תִּהְיוּ |
 כְּסוּס כְּפָרָד אִין הָבִין בְּמַתְנֵי־זָרְסָן עֲדִיו לְבָלוּם
 בַּל קָרַב אֲלֶיךָ: י רַבִּים מִכְּאוֹבִים לְרָשָׁע וְהַבּוֹטָח
 בַּיהוָה חֶסֶד יִסּוּבְּנֵו: יא שְׂמַחוּ בַיהוָה וְגִילוּ
 עֲדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל:

מא * לְמַנְצַח מְזֻמּוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁר־י מִשְׁכִּיל אֶל־
 דָּל בַּיּוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ יְהוָה: ג יְהוָה | יִשְׁמְרֵהוּ
 וַיְחַיֶּהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ וְאֶל־תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אִיְבָיו:
 ד יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל־עַרְשׂ דְּוֵי כָּל־מִשְׁכְּבוֹ הַפְּכָתָה
 בְּחַלְיוֹ: ה אֲנִי־אֲמַרְתִּי יְהוָה חֲנֻנִי רַפָּאָה נַפְשִׁי
 כִּי־חֲטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבַי יֹאמְרוּ רַע לִי מָתִי יָמוּת
 וְאַבְדַּ שְׁמוֹ: ז וְאִם־בָּא לְרֹאוֹת | שְׂוֹא יְדַבֵּר לְבוֹ

(* אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

תקון הכללי

יִקְבֹּץ-אָזֶן לוֹ יֵצֵא לַחֹיץ יְדַבֵּר: ך יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ
כָּל-שֹׁנְאֵי עָלַי | יִחְשְׁבוּ רָעָה לִּי: ם דְּבַר-בְּלִיעַל
יַעֲזֹק בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא-יֹסִיף לָקוּם: ן גַּם-אִישׁ
שְׁלוֹמִי | אֲשֶׁר-בִּטְחֹתִי בּוֹ אוֹכַל לַחֲמֵי הַגְּדִיל עָלַי
עֲקֹב: ן וְאַתָּה יְהוָה חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי וְאַשְׁלֶמְהָ לָּהֶם:
יב בּוֹזֹאת יִדְעֵתִי כִּי-חִפְצָתָּ בִּי כִּי לֹא-יִרְעֵ אִיבִי
עָלַי: יג וְאַנִּי בְּתַמִּי תִּמְכַּתָּ בִּי וּתְצִיבֵנִי לְפָנֶיךָ
לְעוֹלָם: יד בָּרוּךְ יְהוָה | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם
וְעַד-הָעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן:

מב * לְמַנְצַח מִשְׁכִּיל לְבַנֵּי-קִרְחָ: כ כַּאֲלֵל תִּעְרַג
עַל-אֲפִיקֵי-מַיִם בֵּן נַפְשֵׁי תִעְרַג אֲלֶיךָ אֱלֹהִים:
ג עֲמָאָה נַפְשֵׁי | לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי מְתֵי אָבוֹא
וְאַרְאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הִיִּתְהַלֵּלִי דַמְעֵתִי לֶחֶם יוֹמָם
וְלַיְלָה בְּאָמַר אֵלַי כָּל-הַיּוֹם אֵיךְ אֲלַחֶיךָ: ה אֱלֹהֵי
אֲזַכָּרָה | וְאֲשַׁכַּח עָלַי | נַפְשֵׁי כִּי אֶעְבֵּר | בַּסֶּף
אֲדַדִּם עַד-בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל-רִנָּה וְתוֹדָה הַמּוֹן
חֲוִיגִג: ו מִהַתְּשׁוּחָתִי | נַפְשֵׁי וְתַחֲמֵי עָלַי הוֹחֲלִי
לְאֱלֹהִים כִּי-עוֹד אוֹדְנֵנוּ יִשׁוּעוֹת פָּנִינוּ: ז אֱלֹהֵי עָלַי
נַפְשֵׁי תִשְׁתַּוַּחַח עַל-כֵּן אֲזַכָּרָךְ מֵאַרְץ יִרְדֵּן
וְחַרְמוֹנִים מִהַר מְצַעַר: ח תְּהוֹם-אֶל-תְּהוֹם קוֹרָא
לְקוֹל צְנוּרִיךָ כָּל-מִשְׁבְּרִיךָ וְגַלְיָךְ עָלַי עָבְרוּ:
ט יוֹמָם | יִצְוָה יְהוָה | חֲסִדֹו וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי
תִּפְלָה לְאֵל חַיִּי: י אוֹמְרָה | לְאֵל סִלְעֵי לְמָה

שְׂכַחְתָּנִי לְמַה־קָדַר אֵלֶיךָ בְּלַחֵץ אוֹיֵב: יא בְּרֹעַח |
 בְּעֲצָמוֹתַי חֲרַפּוֹנִי עוֹרְרִי בְּאִמְרָם אֵלַי כָּל־הַיּוֹם
 אֵיךְ אֵלֶיךָ: יב מַה־תִּשְׁתַּוְּחָחִי | נִפְשִׁי וּמַה־תִּתְּהַמִּי
 עָלַי הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדְנֹו יִשׁוּעַת פָּנָי
 וְאֱלֹהֵי:

נט * לְמַנְצַח אֶל־תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְתָּם בְּשִׁלַּח
 שְׁאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ: ב הַצִּילֵנִי
 מֵאִיֵּבִי | אֱלֹהֵי מִמְתְּקוֹמִמִי תִשְׁנֹבְנִי: ג הַצִּילֵנִי
 מִפְּעֵלֵי אֹזֶן וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה
 אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יָגוּרוּ עָלַי עֲזִים לֹא־פִשְׁעֵי וְלֹא־
 חֲטָאתֵי יִהְיֶה: ה בְּלִי־עֹז יִרְעוּן וַיִּפּוֹנְנוּ עוֹרָה
 לְקַרְאתִי וּרְאָה: ו וְאַתָּה יְהוָה־אֱלֹהִים | עֲבֹאוֹת
 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִקְיִצָּה לְפָקֹד כָּל־הַגּוֹיִם אֶל־תַּחַן
 כָּל־בְּגָדֵי אֹזֶן סָלָה: ז יִשׁוּבוּ לְעָרְבַי יִהְיוּ כַּכֶּלֶב
 וַיִּסּוּבּוּ עִיר: ח הִנֵּה | יִבִּיעוּן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת
 בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם כִּי־מִי שָׁמַע: ט וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׁחַק־
 לָמוֹ תִלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: י עוֹז אֵלֶיךָ אֲשַׁמְרָה כִּי־
 אֱלֹהִים מִשְׁנֹבֵי: יא אֱלֹהֵי חֲסָדֵי יִקְדְּמֵנִי אֱלֹהִים
 יִרְאֵנִי בְּשִׁרְרֵי: יב אֶל־תִּהְרַגְם | פֶּן־יִשְׁכַּחוּ עַמִּי
 הַנִּיעַמּוּ בְּחִילְךָ וְהוֹרִידֵמוּ מִגִּנְנוֹ אֲדָנִי: יג חֲטָאת־
 פִּימוֹ דְּבַר־שִׁפְתֵימוֹ וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלָה
 וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלָּה בְּחִמָּה כִּלָּה וַאֲיַנְמוּ וַיִּדְעוּ
 כִּי־אֱלֹהִים מוֹשֵׁל בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סָלָה:

תקון הכללי

תהמות: יח זרמו מים | עבות קול נתנו שחקים
 אף־חצציה יתהלכו: יט קול רעמך | בגלגל האירו
 ברקים תבל רגזה ותרעש הארץ: כ בים דרפך
 ושבילך במים רבים ועקבותיה לא נדעו:
 כא נחית כצאן עמך ביד־משה ואהרן:

צ א תפלה למשה איש־האלהים אדני מעון אתה
 היית לנו בדר ודר: ב בטרם | הרים ילדו
 ותחולל ארץ ותבל ומעולם עד־עולם אתה אל:
 ג תשב אנוש עד־דפא ותאמר שובו בני־אדם:
 ד כי אלה שנים בעיניך פיום אתמול כי יעבר
 ואשמורה בלילה: ה זרמתם שנה יהיו בבקר
 כחציר יחלף: ו בבקר יציץ וחלף לערב ימולל
 ויבש: ז כי־כלינו באפך ובחמתך נבהלנו:
 ח שתה עונתינו לנגדך עלמנו למאור פניך: ט כי
 כל־ימינו פנו בעברתך פלינו שנינו כמו־הגה:
 י ימי־שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת |
 שמונים שנה ורהבם עמל ואון פי־גז חיש ונעפה:
 יא מי־יודע עז אפך וכיראתך עברתך: יב למנות
 ימינו פן הודע ונבא לבב חכמה: יג שובה יהוה
 עד־מתי והנחם על־עבדיך: יד שבענו בבקר
 חסדך ונרננה ונשמחה בכל־ימינו: טו שמחנו
 פימות עניתנו שנות ראינו רעה: טז יראה אל־
 עבדיך פעלך והדרך על־בניהם: יז ויהי | נעם

תקון הפללי

אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ
וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

קה א הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים
עֲלִילוֹתָיו: ב שִׁירוֹ-לוֹ וּמְרוֹ-לוֹ שִׁיחוּ בְּכָל-
נַפְלְאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב א
מִבְּקִשֵׁי יְהוָה: ד הֲרִשׁוּ יְהוָה וְעִזּוּ בִּקְשׁוֹ פָּנָיו
תְּמִיד: ה זָכְרוּ נַפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר-עָשָׂה מִפְתֵּי
וּמִשְׁפְּטֵי-פִיו: ו זֶרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוּ בְּנֵי יַעֲקֹב
בְּחִירָיו: ז הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל-הָאָרֶץ
מִשְׁפְּטָיו: ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאַלְפָּה
דוֹר: ט אֲשֶׁר כָּרַת אֶת-אֲבָרָהֶם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק:
י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם:
יא לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת-אָרֶץ-כְּנָעַן כָּל נַחֲלַתְכֶם:
יב בְּהִיזוֹתֶם מְתֵי מִסְפָּר כְּמַעַט וְגָרִים בָּהֶ:
יג וַיִּתְּהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל-גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל-עַם אֲחֵר:
יד לֹא-הִנִּיחַ אָדָם לַעֲשׂוֹתָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
טו אֶל-תִּגְעוּ בְּמִשְׁיַחֵי וּלְנִבְיָאֵי אֶל-תִּרְעוּ:
טז וַיִּקְרָא רָעַב עַל-הָאָרֶץ כָּל-מִטְּהַלְחָם שָׁבֵר:
יז שָׁלַח לְפָנֵיהֶם אִישׁ לְעַבְדֵי נִמְכָּר יוֹסֵף: יח עָנוּ
בְּכָל רִגְלוֹ בְּרִזָּל בָּאָה נִפְשׁוֹ: יט עַד-עַתָּה
בְּאֲדָבָרוֹ אָמַרְתָּ יְהוָה צִרְפָּתָהּ: כ שָׁלַח מֶלֶךְ
וַיִּתִּירָהּ מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ: כא שָׁמוֹ אֲדוֹן
לְבֵיתוֹ וּמִשָּׁל בְּכָל-קְנֻיָּנוּ: כב לְאִסֹּר שָׁרְיוֹ בְּנִפְשׁוֹ

תקון הכללי

וּזְקַנְיוּ יַחֲבֹם: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גֵּר
בְּאֶרֶץ-חָם: כד וַיִּפֹּר אֶת-עֲמוּ מָאֵד וַיַּעֲצֵמָהּ
מִצְרַיִם: כה הִפְךָ לָבֶם לְשֵׁנָא עֲמוּ לְהַתְנַפֵּל בְּעַבְדֵיּוֹ:
כו שָׁלַח מֹשֶׁה עֲבָדָיו אֶהֱרֹן אֲשֶׁר בָּחַר-בּוֹ: כז שָׁמוּ-
בָּם דְּבַרֵי אֹתוֹתָיו וּמִפְתִּיּוֹם בְּאֶרֶץ חָם: כח שָׁלַח
חֹשֶׁךְ וַיַּחֲשֹׁךְ וְלֹא-מָרוּ אֶת-דְּבָרוֹ: כט הִפְךָ אֶת-
מִימֵיהֶם לָדָם וַיִּמַּת אֶת-דֹּגְתָם: ל שַׁרְץ אֲרָצָם
עָפְרָדַעִים בְּחֻדְרֵי מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עָרַב
כִּנְיִים בְּכָל-גְּבוּלָם: לב נָתַן גְּשָׁמֵיהֶם בְּרֹד אִשׁ
לְהַבּוֹת בְּאֲרָצָם: לג וַיֵּךְ גַּפְנָם וּתְאֵנָתָם וַיִּשְׁפֹּר עֵץ
גְּבוּלָם: לד אָמַר וַיָּבֹא אֲרָבָה וַיִּלַּק וַאֲיִן מִסְפָּר:
לה וַיֹּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֲרָצָם וַיֹּאכַל פְּרִי אֲדָמָתָם:
לו וַיֵּךְ כָּל-בְּכוֹר בְּאֲרָצָם רֵאשִׁית לְכָל-אוֹנָם:
לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאֲיִן בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:
לח שָׂמַח מִצְרַיִם בְּעֲצָתָם כִּי-נִפְלַ פַּחַדָם עֲלֵיהֶם:
לט פָּרַשׁ עֲנָן לְמִסְדָּךְ וְאִשׁ לְהָאִיר לַיְלָה: מ שָׁאֵל
וַיָּבֹא שָׁלוֹ וְלָחֶם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם: מא פָּתַח צִוֵּר
וַיִּזְוְבוּ מַיִם הִלְכוּ בְּעִזּוֹת נְהָר: מב כִּי-זָכַר אֶת-
דְּבַר קִדְשׁוֹ אֶת-אַבְרָהָם עֲבָדָיו: מג וַיּוֹצֵא עֲמוּ
בְּשִׁשּׁוֹן בְּרָגָה אֶת-בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת
גּוֹזִים וַעֲמַל לְאֲמִים יִירָשׁוּ: מה בְּעֵבּוֹר | יִשְׁמְרוּ
חֻקָּיו וְתוֹרָתָיו יִנְעֲרוּ הַלְלוּיָהּ:

תקוּן הַכְּלָלִי

קלז * על־נְהַרֹּת | בְּבַל שָׁם יִשְׁבְּנוּ גַם־בְּכִינוּ
בְּזָכְרֵנוּ אֶת־צִיּוֹן: ב על־עַרְבִים בְּתוֹכָהּ תִּלְיֵנוּ
בְּנִרְוֹתֵינוּ: ג כִּי שָׁם שְׁאַלּוּנוּ שׁוֹבֵינוּ דְּבָרֵי־שִׁיר
וְתוֹלְלֵינוּ שְׂמַחָה שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: ד אִיךְ נָשִׁיר
אֶת־שִׁיר־יְהוָה עַל אֲדָמַת נֶכֶר: ה אִם־אֶשְׁכַּח
יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ו תִּדְבַק לְשׁוֹנֵי | לְחַפֵּי
אִם־לֹא אֲזַכְּרֵי אִם־לֹא אֶעֱלֶה אֶת־יְרוּשָׁלַם עַל
רֹאשׁ שְׂמַחָתִי: ז זָכֹר יְהוָה | לְבָנֵי אֲדוּם אֵת יוֹם
יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ עַד הַיּוֹם בָּהּ:
ח בְּת־בְּבַל הַשְּׂדוּדָה אֲשֶׁרִי שִׁישְׁלַם־לְךָ אֶת־
גְּמוּלְךָ שְׂגַמְלֵת לָנוּ: ט אֲשֶׁרִי | שִׁיאֲחִזוּ וְנִפְץ אֶת־
עַל־לִיךְ אֶל־הַסַּלֵּעַ:

קנ * הַלְלוּיָהּ | הַלְלוּ־אֵל בְּקֹדֶשׁוֹ הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ
עִזּוֹ: ב הַלְלוּהוּ בְּגְבוּרָתוֹ הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדֻלוֹ:
ג הַלְלוּהוּ בְּתִקְעַ שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וּכְנֹר:
ד הַלְלוּהוּ בְּתֹף וּמַחֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעִנָּב:
ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצִלֵי־שִׁמְעַ הַלְלוּהוּ בְּצִלְצִלֵי תְרוּעָה:
ו כֹּל הַנְּשָׂמָה תְהַלֵּל יְהוָה הַלְלוּיָהּ:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יהוה שבות עמו יגל יעקב ישמח ישראל:
ותשועת צדיקים מיהוה מעוזם בעת צרה: ויעזרם יהוה ויפלטם יפלטם
מרשעים ויושיעם פי חסו בו: